

SŁOWO

Wilno, Niedziela 28-go lutego 1926 r.

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
 BRASŁAW — ul. 3-go Maja 64
 DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 18
 DUNIEWICZE — ul. Wileńska 1
 GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
 GRODNO — Plac Batoiego 8
 KAMIEN KOSZYRSKI — Związek Ziemi
 LIDA — ul. Majora Mackiewicz 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
 NOWOGRODEK — ul. Mickiewicza 20
 NOWO ŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
 POSTAWY — ul. Rynek 19
 STOLPCE — ul. Piłsudskiego 9
 ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 28
 ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
 WARSZAWA — Nowy Świat 46—14
 WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 60259

W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego nr 15 groszy, Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

CENA OGŁOSZEN: Wiersz milimetryowy jednosłupowy na stronie 2-jej i 3-jej 30 gr za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadesłana 40 gr. W nr-ach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelowe o 25 proc. drożej.

Paryż, 28 lutego.

Jeżeli wewnątrz kraju sytuacja polityczna wciąż jest niepewna i łatwo komplikująca się, — nazwaliśmy jąby — anostło się na uspokojenie, przynajmniej w zakresie najsłabszych spraw. Jakoby Abd-el-Krim zaczyna już tracić kontenans i skłaniać się ku pokojowi, który wie, że lekkim dla niego nie będzie. W Syrii też zaczyna dźbiać się lepiej panu de Jouvenel, pełnomocnemu rezydentowi Francji w niespokojnym kraju. Nikt bardzo nie polegał ani na administracyjnych ani na dyplomatycznych uzdornieniach następcy gen. Serrailha — a jednak... widać ma przynajmniej szerszą rękę. Wygląda jednak że powrót po Syrii wiatry mniej dla Francji niegodziwie głównie z racji wejścia rządu francuskiego w stosunki bliższe z rządem tureckim. Turcja... to zawsze w oczach małoazjatyckich plemion i szczytów wielki autorytet. Swoją drogą misja Francji w Syrii i ciężka i niewdzięczna. Korzyści w gruncie rzeczy mało a ambarasów i kosztów mnóstwo. W dodatku trzeba tam, w Azji Mniejszej, iść ręką w rękę z Anglią... a to niemiłe. Honor nakazuje „korzystać” z udzielonego mandatu. Złożył go z powrotem Lidze Narodów — nie wypada. Też w syryjskie wstępy brnie się dalej.

Podczas zaś gdy p. de Jouvenel usmierza dźwięki jak może, my tu w Paryżu chodzącymi przykładami na wielkoposne rekolekcje do Notre Dame — zmieniamy nazwy ulic. Ten ostatni proceder natrafia na coraz to żywszą opozycję w prasie. No, bo jakże? Daje się ulicy nazwę jakiegoś, niezmiernie — chwilowo — popularnego polityka. Po pewnym przetrwaniu czasu, tak bajećnie uhanowany polityk... wychodzi z mocy, albo, co gorsza, okazuje się, że był to szalberz i aferzysta pierwszej klasy. Co robić? Następuje oczywiście przemianowanie ulicy. Ludzie potać się nie mogą... sarkają... kpią... O óż świeżo poczciwi i bogu ducha winni, odwieczna rue des Ecoles przemianowano na ulicę Vivantię (rue René Vivanti). Czy nie za późno? Należałoby czekać przynajmniej 10 lat. — nim się „sława” danego działacza politycznego ustoi, uleży, utrwali. A siokroć jeszcze lepiej: starych, sędziwych nazw ulic i placów nie zmieniać wcale. Pocz?

Co zaś do rekolekcji w Notre Dame, to mamy obecnie na kazalnicy wstawionej przez Lacordaire'a młodego kaznodzieję, którego jedni wynoszą pod niebiosa a drudzy... lepiej nie powtarzamy co mówią. Ksiądz Sanson mówi pięknie, ani słowo; wielu jednak nie podoba się ton, w jakim przemawia. W dodatku kazął ustawić przy ambonie dwa aparaty: jeden, który głoś jego potęguje, „un hautparleur”, a drugi, „le tetrophon” który powiara słowa kaznodzieja po za katedrą. Pierwszy to raz użyte są dla kościelnych przemówień oba te dalekoosne aparaty. Są, którzy upatrują w tem nieprzyzwoistość graniczącą z kabotyństwem.

A podatki rosna, rosna, rosna. Świeżo senat zatwierdził podwyżkę opłat podatkowych od kawy, soli, alkoholu. Paczka tytoniu doszła do ceny dwóch i pół franka, czego nigdy jeszcze nie było. Podózce mają dorozki taksometry. To też zebrało się na gwałtowno oszczędność — panom naszym. I Przesłają najzupełniej nosić bieleńce (mowa oczywiście o koszuli). Jeszcze w dzień jakiś tam strzyżenie jest ale wieczorem — osobiście gdy się idzie potać — ani śladu! Wówczas opierio sukna akuratnie przygoda do ciała. Angielki dały nam główki uczesane à la garçonne, modę bezkoszulkową propagują w Paryżu zawzięcie amerykanki. A gdy się Paryż, co się zowie, zamerykanizuje, Amerykanki... przesłana przyjeżdża do Paryża. Taki będzie koniec. Podobno — taką przynajmniej wyczytaliśmy wiadomość w dziennikach włoskich — że papier przyjmując gremjalnie kaznodzieję rekolekcyjistów polecił im ostro występować przeciwko teraźniejszym dekolom niewieścim i abejacjom tualetowym urągającym wszelkiej przyzwoitości. Nie trzeba jednak sobie robić żadnych iluzji; zurnal z „najświeższymi” modami pozostanie dla kobiety kodeksem, którego autorytetu nie i nikt nie zachwieje. Moda tak chce! Moda tak chce! Kżecz bezapelacyjnie rozstrzygnięta.

Jan Bulhak artysta fotograf
 Jagiellońska 8. Przyjmuje 9-6.
 Ceny załozne.

Kowienskiej prowokacji ciąg dalszy.

Kowińska komisja w Kiernowie.

Litwini nie chcą rokować.

(Telefonom z Mejszagolę).

Dzisiejsza awantura kowińska przeciw Polsce ogromnie jest na rękę Niemcom. Cały propagandowy aparat niemiecki będzie w danym wypadku na usługi Litwy Kowińskiej. Najbardziej niebezpiecznym, najobrzydliwszym kłamstwem kowińskie obiegają cały świat. Naszych 200 kawalerzystów pogalopuje napewno po szpaltach gazet subdyjowanych przez Niemcy na obu półkulach. Niestety nie rozumiała tego prasa warszawska i stosowała metodę p. Neumana, kierownika polskiego biura prasowego w Rydze — to jest przemilczała napaść na lasek w Podgaju.

Dzisiaj awanturki zamiary Kowna są już zdemaskowane, zastanowić się jednak należy nad dalszym ich obrotem. Możliwa jest poprostu wojskowa napaść na większą skalę. Możliwa jest nawet próba atakowania Wilna. Nikt niezna granic megalomanji kowińskiej. Zwłaszcza, że wobec naszych siałowych zasad pokojowych Litwini niczem nie ryzykują. Głęboko są przekonani, że przy likwidacji ich demonstracji prowokacyjnej, wojska nasze nie przekroczą linii wykreślonej przez Radę Ambasadorów.

Od początku polsko-kowińskich stosunków cytowany przez nas na wstępie głos *Nowego Kurjera* jest pierwszym który uspokaja Litwę Kowińską powołaniem się na polską siłę zbrojną. Miejmy nadzieję, że w danym wypadku głos pisma bliskiego p. Skrzyńskiemu świadczy o zmianie dotychczasowych przekonań tego ministra.

W Senacie odbyły się wybory dwóch członków Trybunału Stanu. Prof. Kutrzeba wybrany został jednogłośnie. Przy wyborze drugiego, głosy się rozdzieliły. Prawe ławki głosowały na b. ministra Skulskiego i ten został wybrany, lewe na prof. Balzera. Pierwszy zanim zaczął jako leader partji zajmować się polityką, był inżynierem, przemysłowcem czy magistratem farmacji, w każdym razie wykształcenia prawnego nie posiada, drugi jak wiadomo jest znakomitym prawnikiem i historykiem zarazem. W życiu partyjnym udziału nie przyjmował. Posiada zatem niewątpliwie zalety kwalifikujące go do Trybunału, który powinien być bezpartyjnym aby w razie potrzeby sędził jak należy.

Aktem drugim tej akcji było przygotowanie opinii publicznej. Ryga została zalana dezpezsami ze źdół litewskich głoszących hasła najbardziej niebezpieczne. Akcja lansowania tych dezpezs dobrze była zorganizowana, gdyż np. wszędzie ukazała się wiadomość (absolutnie oczywiście zmyślona) o ukazaniu się w lesie Podgajskim 200 kawalerzystów. Jednocześnie wykorzystywano nazwisko gen. Żeligowskiego, łącząc niedawną nominację generała na stanowisko ministra z jakimś rzekomym planami oswojowienia Wilna marszu na Kowno. Znacznymi już natamach Ładna, że ta akcja nie spoikała się z żadnym przeciwdziałaniem naszego biura prasowego i prasa zaprzyżożniona z nami państwa zalana została wrogą nam propagandą.

Aktem trzecim jest dalsze wyzywające i aroganckie zachowanie się władz kowińskich na naszej granicy oraz noty litewskie w Lidze Narodów i w ministerstwach państw koalicji, a także manifestacyjne pro-niemieckie stanowisko Kowna. Dzisiaj widzimy już wyraźnie, że Litwini nie chcą pokojowo załatwić incydentu, że pomimo całego heroicznego taktu, spokoju i panowania nad własnymi nerwami naszych władz granicznych, pomimo całej dobrej woli z naszej strony — Litwini odrzucają wszelkie możliwości, nie dają poprostu przyjsię do słowa, wszelką możliwość porozumienia topąc w wyraźnych szykach i prowokacjach.

Co z tego wyniknie? Znamy tu dobrze megalomanję polityków kowińskich, są oni przekonani, że potrafiają raz jeszcze zainteresować Europę swoimi uroszczeniami co do Wilna. Przegranie tej sprawy kompletne bo nawet w opinji państw nadoalickich, teraz znowu przegranie sprawy Klajpedy, wobec zastoju ekonomicznego, który rujnuje to miasto — pobudza rząd litewski do próbowania szcześnie w międzynarodowych awanturach. Musimy niestety przyznać, że wszystkie dotychczasowe awantury opierały się państewku kowińskiemu. Litwa głosiła stale, zawsze i konsekwentnie, że jest „w stanie wojny” z Polską, a Polska zgodziła się na jej wstąpienie do Ligi Narodów. Wogóle przesadziliśmy nieco „w stosunku do Kowna, jak do krnąbrnego lecz kochanego dziecka.

Na odcinku Podgajskim panuje spokój. Litwini nie przejawiali żadnej agresywności. Wszelkie ruchy oddziałów tyłowych litewskiej straży granicznej, są szczerlnie maskowane. Dzisiaj rano przybyło do Kowna kilku wyższych urzędników ministerstwa spraw wewnętrznych z Kowna, w asystencji oficera sztabu generalnego. Wśród miejscowej ludności rozeszła się pogłoska, że przybył nad granicę minister spr. wewnętrznych Litwy.

Jeden z urzędników litewskich usiłował obejrzeć las Podgajski, zachowywał się przytem w ten sposób, jakby chodziło o teren litewski. Placówki polskie zakomunikowały, że urzędnik wkroczyć może na terytorjum polskie, po uprzednim porozumieniu ze starostą Łukaszewiczem. W odpowiedzi urzędnik zaznaczył, że konferować nie chce i zawrócił.

Jutro przybywa do Wilna zast. starosty p. Łukaszewicz, celem zdania szczegółowego raportu wojewodzie o sytuacji.

Bezczelne posunięcia Kowna.

KOWNO 27.II. PAT. Ministrowie pełnomocni Litwy złożyli rządowi państw, w których są akredytowani noty protestujące przeciwko rzekomemu napadowi Polski na granicę litewską.

Treść naszego wyjaśnienia w Lidze Narodów.

WARSZAWA 27.II. Pat W uzupełnieniu wczorajszycł dezpezs o incydencie polsko litewskim zaznaczyć należy co następuje: Rząd polski bezzwłocznie za pośrednictwem swego delegata przy Lidze Narodów poinformował jeszcze dnia 20 lutego br. sekretarjat Ligi Narodów o drobnym zresztą incydencie granicznym, wykazującym wszakże złą wolę rząd litewskiego i chęć prowokowania poważniejszego starcia na granicy polsko litewskiej. Że Litwinom chodziło o cele natury politycznej świadczy obecność oficerów niemieckich na terenie miejscowości Kiernowo w odległości zaledwie 1 km. od miejsca incydentu, oraz interpelacja stronnictwa obecnej większości w Sejmie kowińskim, która motywowała koncesję utrzymania nadal stanu wojennego na Kowińszczyźnie zająciem o las podgajski, podając jednocześnie wprost kłamliwe wiadomości o zaatakowaniu terytorjum litewskiego przez wojska polskie. Wywołane przez Litwinów zjście graniczne dzięki zdecydowanej postawie naszej policji zostało z latwością zlikwidowane, gdyż w nocy z 22 na 23 lutego lasek podgajski został z powrotem obsadzony przez policję polską, przy czym obecni na naszym terytorjum strażnicy litewscy, w liczbie 8 zostali ujęci z bronią w ręku. Zakładowanie incyentu odbyło się bez wystrzałów z naszej strony. Jednakże Litwa rozpoczęła spóźnioną i oszczerczą wobec przytoczonych wyżej faktów oraz zeznań jeńców litewskich propagandę o rzekomym napadzie wojsk polskich na terytorjum Litwy Kowińskiej.

Zdemaskowanie perfidnych intryg.

GENEWA 27.II. PAT. Prasa tutejsza doskonale zorientowana co do prawdziwego podłoża incydentu granicznego polsko litewskiego zaledwie wspomina przy omawianiu tej sprawy o nocie litewskiej, podaje natomiast niemal in extenso notę polską, nazywając ją „une mise au point”. Dzienniki La Suisse opisując incydent demaskuje intrygi Litwy zmierzające do wywoływania zająć w chwili, gdy Polska ma wejść do Rady Ligi Narodów. Artykuł ten zatytułowany jest: „Czy należy w tem widzieć rękę Niemiec?”

Sensacyjne aresztowania w Rydze.

RYGA 27.II. PAT. Policja polityczna aresztowała w Rydze 14 komunistów a wśród nich 2 członków Komitetu Centralnego partji komunistycznej przybyłych z Rosji z fałszywymi paszportami sporządzonymi przez biuro Sekcji Bałtyckiej Kominternu w Pskowie. Oba ci komuniści mieli za zadanie prowadzić propagandę komunistyczną i uprawiać szpiegostwo. W liście adresowanym do egzekutywy Kominternu w Moskwie skazują się oni na brak inicjatywy i powszechną bierność lotewskich organizacji komunistycznych.

Sejm i Rząd.

Przygotowania do zmiany frontu.

WARSZAWA 27. II. (tel. w. Słowa) Wczoraj odbyła się pod przewodnictwem pos. Witosa nadzwyczajna narada prezydium zarządu Głównego „Piasta”. Jak słychać z kół dobrze poinformowanych na naradzie omawiano sprawę rozwiązania Sejmu oraz terminu przysyłania wyborów do ciał ustawodawczych. Decyzje powzięte na naradzie trzymane są w ścisłej tajemnicy. Poza tem telegraficznie zwolano nadzwyczajne posiedzenie Głównego Zarządu Piasta.

Jak łatwo można domyślić się przyczyną nadzwyczajnej narady prezydium Piasta i zwołania Zarządu Głównego stronnictwa szukać należy w powodzeniu akcji p. Dąbskiego który wokoto siebie grupuje wszystkie podobne do siebie z kwalifikacji moralnych jednostki i grupki. Jak wiadomo ostatnio na mocy uchwał Stronnictwa Chłopskiego i Radykalnego Stronnictwa Chłopskiego oba te kluby połączyły się w jedno radykalne klasowe stronnictwo chłopskie, które obecnie będzie liczyło 36 członków. Posłowie Dziduch i Kułdejski którzy niedawno wykluczali pos. Okonia przeszli teraz pod komendę pos. Bryla.

Ratyfikacja umów lokareńskich.

WARSZAWA 27. II. (tel. w. Słowa) W przyszłym tygodniu we wtorek i środę odbędzie się posiedzenia Izby poselskiej poświęcone ratyfikacji umów Lokareńskich. we wtorek Izba przystąpi do dyskusji nad umowami a we środę odbędzie się głosowanie. Premier Skrzyński wyjedzie do Genewy po głosowaniu.

Wyjazd Min. Zdziechowskiego.

WARSZAWA 27. II. (tel. w. Słowa) Minister Zdziechowski wyjechał do Krakowa w celu dokonania inspekcji władz i urzędów skarbowych. Powrót ministra nastąpi we wtorek.

Pogłoski o dymisji gen. Zagórskiego.

WARSZAWA 27. II. (tel. w. Słowa) W kółach wojskowych kolportowane są pogłoski o mającej nastąpić rychło dymisji szefa lotnictwa woskowego gen. Zagórskiego. Na jego miejsce ma być mianowany jeden z wyższych oficerów wojsk lotniczych.

Dolar w Warszawie.

WARSZAWA 26. II. (tel. w. Słowa) Bank Polski płacił dziś za dolara 7.70, banki prywatne kalkulowały po 7.75, a czarna giełda oferowała po 7.80.

Świątowej sławy
Chór ukraiński
 pod dyr. KOTKO wystąpił dziś 28-go Lutego w SALI KLUBU HANDL.-PRZEMYSŁ.
 Bilety od 1.50 do nabycia w księgarni „Ektor”.
 Początek punktualnie o 6.30 wiecz.

D. H. „Bławat Wileński”

Wilno, Wileńska 31

od 1-go do 15 marca r.b.

Wyprzedaż towarów wełnianych

na garatę, kosjumy i palia

z ustępstwem od 10 do 20%

Objeźnienie towaru nie obowiązuje do kupna.

1926 r.

1926 r.

BUSKO

Państwowy Zakład Zdrojowy ziemi Kieleckiej

Sezony letnie od 1 maja do 31 października

Kapiele siarczano-słone i mułowe, wodolecznictwo, leczenie elektrycznością, leczenie światłem, kąpiele słoneczne.

Dojazd: stacja kolejowa KIELCE, skąd autobusami do zakładu.

1926 r.

1926 r.

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW ŻYRARDOWSKICH
 Sp. Akc. ŻYRARDOWIE

zawiadania niniejsz: że z dniem 1 marca 1926 otwarty został fabryczny

Skład Konsygnacyjny

w lokalu firmy

Roman Ruciński

WILNO,

WIELKA 30

na 1 piętrze

Sprzedaz wyłącznie hurtowa

Ceny fabryczne.

Do wiadomości Sz. Klijenteli

Wyprzedaż

obuwia

Została przedłużona do dn. 7 marca r.b.

Jan WOKULSKI i S-ka

Wielka 9

tel. 182

ECHA KRAJOWE

W sprawie ochrony Zielonych Jezior pod Wilnem.

Na północno-zachód od Wilna, w odległości 12 km. od miasta a sześciu km. od Werek, pośród malowniczych wzgórz znajdują się Zielone Jeziora. Nazwę tę właściwie posiadają tylko dwa jeziora z pośród 11 istniejących, mianowicie: Zielone i Krzyżackie vel Werkowskie, Baltas lub Zielone. Szczególną piękną odznacza się największe, bo 62 ha powierzchni zajmujące, jezioro Krzyżackie pospolicie Zielonem zwane. Dokola zieleni niby wiankami spowite, u mieszczono w głębokiej dolinie, otoczonej wzgórzami o pochylach ku wodzie zbieżących, o pięknej zielonej wpadającej w seledynową barwę wody—jezioro powyższe razem z całym swym otoczeniem tworzy jedynie w swoim rodzaju w okolicy Wilna piękne i uroczne miejsce pod względem krajobrazu.

To też od początku wiosny liczne wycieczki turystów i amatorów, uczni i uczennice, pedagogów i harcerzy, wojskowych i innych mieszkańców Wilna zmęczonych długotrwałym pobyt w mieście, śpieszą do wspomnianych Jezior wypocząć na świeżym powietrzu, nacieszyć oko wytworkim krajobrazem. Wilnianin lubi swoją przyrodę, (szczególnie roślinność), choć często po barbarzyńsku z nią się obchodził, dowodem są liczne wycieczki w okolicę Wilna uprawiane przez ludność miejską w dni świąteczne szczególnie. "Dowodem łubownictwa roślin są cięsiące się liczną frekwencją targi kwiatów w Wilnie odbywające się dwa razy do roku, jak również hodowla roślin w ogródkach lub domach o ile ku temu warunki pozwalają. Rozbudzenie zamiłowania do przyrody, do poznawania jej i zachowania, do korzystania z jej

tempie. Obcy są ludzie, obce ich pojęcia i rozumowania, nie przylgnęli oni do nas, a my do nich. Krajobraz okolic Wilna również uległ znacznej zmianie. Dzięki zawieruchom wojennym, anarchii bolszewickiego panowania, a i malej dbałości i troski ze strony obecnych władz nowych zezpecono i zniszczono Markucie, Werki, Ponary, Rybiski, Niemierz a częściowo i Zakręt.

Wyrabano i zniszczono las w pobliżu Trynopolia rosnący i sładu już po nim dziś niema. W ostatnich wreszcie czasach nadbudowano szereg fortów i to jak na nieszczęście w miejscach najpiękniejszych, zeszpecając je przez to i uniemożliwiając. Zachowały się jedynie tylko nieliczne prawie i niezszpecone przez wojny i okresy anarchy okolic Zielonych Jezior. Okolice te cennie są ze względu na swoją florę i faunę, na swój charakter geologiczny. Na znaczenie tych terenów pod względem naukowym wskazywali też miary uczeni jak J. M. Rektor prof. Siedlecki, prof. Pacoski i prof. Szafer i wielu innych, a z profesorów dawnego uniwersytetu prof. Gorski i Wolfgang. Szereg ludzi pracuje obecnie od kilku lat na tych terenach doręczając garść swych spostrzeżeń do skarbnicy wiedzy ludzkiej i przyczyniając się do poznania świętej naszej ziemi litewskiej, będącej wdług ową "terra incognita" pod względem fizjograficznym. Są nimi prof. J. Kolodziejczyk, prof. B. Rydzewski, prof. J. Wilczyński, dr. J. Bowkiewicz, ks. Kościusz, K. Prosyński, W. Prażmowska, dr. W. Stawiński. Szereg zagadnień poruszono, szereg zadań postawiono, które realizować się mają stopniowo.

Roślinność wyższą zarówno łądową jak i wodną została opisana w pracy mojej p. t. "Zielone Jeziora pod Wilnem"—Wilno 1924.

Badania wykazały:

- 1) Że na nieużytej stosunkowo powierzchni mamy tu ogromną ilość gatunków roślin naczyniowych 815 gat. n. 680 ha, (w tem 738 gat. dzikorosnych i 77 gat. hodowlanych), co jest w związku z różnorodnością zespołów (asocjacji roślinnych).
- 2) Znaczną liczbę gatunków rzadkich (Najas marina var. intermedia Wolff i td.), a częściowo i nigdzie dotąd nie cytowanych w literaturze z kraju naszego (Mentha pulegiom L. Isopyrum thalictroides L. Dracocephalum thymiflorum L. i td.).
- 3) Obecność elementów stepowych rosnących na ciepłych i słonecznych zboczach, na wapieniach, brzegach lasów.
- 4) Występowanie t. z. relikwów glacialnych, górskich i trzeciorzędowych (Dracocephalum Ruyschiana L. *)

piękną, rozwinięciem zamłotowania do roślin w społeczeństwie, jest wielkim zadaniem botaników wileńskich.

Rozumieli to botanicy dawnego Uniwersytetu Wileńskiego, a przede wszystkim profesor Józef Jundziłł. On to zachęcał wilnian do zwiedzania ogrodu Botanicznego w centrum miasta położonego, on to rozdawał nasiona i cebulki wyhodowane w ogrodzie Botanicznym, on to zachęcał do urządzania ogródków przy domach, do sadzenia drzew i krzewów ozdobnych, do hodowania kwiatów w mieszkaniach. Zapewne pod jego wpływem rozpowszechniła się ta różnorodność i rozmaitość roślin ozdobnych w ogrodach dworskich, zaściankach i wioskach gęsto rozrzuconych w okolicy Wilna, które i obecnie obserwować można.

Zmieniają się czasy, zmieniają się ludzie. Dawno uniwersytetu, który wyrósł z tej ziemi niestało, długi okres zastoju zmienił szeroko zakrośniony plany i urzeczywistnić się im nie dał, lecz idee przez dobrych siewców zasiane stały konserwowane były z pietyzmem w społeczeństwie wileńskim i społeczeństwo to zdrowie wyszło z tyloletniej niewoli.

W ostatnich czasach nowe nastąpiły zmiany. Miasto stopniowo zatraci swój przepiękny charakter, swoją prostotę, otwartość, szczerłość i uczuciowość tak cenioną i podziwianą przez wszystkich, którzy tu kiedy sposobność mieli. Wymierają prawdziwi wilnianie noszący w sobie tradycję dawnego Wilna, a następców ich godnych miało wyliczyć można. Znam ludzi należących do dawnego wilnian po-olemia, którzy ze zdumieniem mówią o tak wielkiej metamorfiozie, w tak szybkim zachodzącej

miejsca nie pozwala na streszczenie ciekawych i cennyh wyników liczyh prac dr. Bowkiewicza nad charakterem jeziora, niektóre z nich są ogłoszone drukiem inne czekają wydania Chciałabym nieco jeszcze dodać o zmianach temp. wody w związku z głębokością. W lipcu np (27VII22) na powierzchni temperatura wody wynosiła +18° C, na głębokości 10 m. +10.50° C a na głębokości 39.2 m. +4.50° C; w zimie (24-11-23): na głębokości 5 m — +3.10° C na głębokości 39.2 m — +3.30° C. Według danych dr. Bowkiewicza wyrównanie termiczne we wszystkich warstwach jeziora nastąpiło w r. 1925 w połowie listopada.

Przezroczystość wody zależna w pierwszym rzędzie od ilości planktonu, zmienia się w zależności od pory roku. Największą przezroczystość, jak wynika z badań dr. Bowkiewicza, miała woda 30/XII wynosząca 5.5 m., moje badania w lipcu 1922 r. w różnych miejscach jeziora wykazały przezroczystość od 3.95—4.7 m. (określam metodą Secchiego).

Pod względem geologicznym jezioro Krzyżackie również przedstawia się interesująco. Należy ono do typu jezior rynnowych, posiada spadziste brzozy, wyraźne terasy, charakterystyczną formę niecki, w niektórych miejscach są położone wysoko dawne torfowiska, zbadane których może oddać niżej bardzo ciekawy szczegół o wyjaśnieniu zmian klimatu i roślinności w okresie polodowcowym inne jeziora nie są jeszcze dotąd zbadane. Już z tego pobieżnego opisu można wnioskować o wartości terenów tych dla badań naukowych. Jeżeli dodam, że tereny te ze względu na łatwą komunikację nadają się znakomicie jako miejsce dla wycieczek szkolnych i uniwersyteckich, że są niewyczerpane źródłem tematów do prac naukowych, że wreszcie warunki ukladają się pomyślnie ze względu na przychylny stosunek dwóch rządowych instytucji, pod administracją których znajduje się przeważna część terenów. (Okręgowy Urząd Ziemi i Nadleśnictwo Wileńskie)—to trzeba trochę dobrej woli, miłości Wilna i jego okolic by sprawę na dobrą drogę skierować.

Nie przesadzam czy należy tam robić rezerwat, czy pół rezerwat, czy zakładać stację biologiczną—potrzebne bowiem ku temu są duże środki i wszechstronne zbadanie terenów. O nazwę również nie chodzi—chodzi tylko o zachowanie i uchronienie tych terenów ich krajobrazu i roślinności, o dążenie do stworzenia z nich jednej całości, jednej jednostki administracyjnej i to w najniższym sposobie, co jak zobaczmy niżej nie przedstawia niemożliwości, a nawet i trudności.

Tereny o których mowa należą do trzech kategorii własności:

- 1) Rządową będącą pod administracją Nadleśnictwa Wileńskiego i Okręgowego Urzędu Ziemijskiego są to: las Gulbiński, kilka mniejszych kawałków lasu rozrzuconego pośród ziem nie rządowych, całe jezioro Gulbińskie i folwark Gulbiny Wielkie. Folwark Gulbiny Wielkie i jezioro Gulbińskie są objęte administracją Okręgowego Urzędu Ziemijskiego, pozostałe tereny są pod zarząd Nadleśnictwa Wileńskiego.
 - 2) Kategorję drugą stanowią ziemie prywatnych jednostek, w pierwszym rzędzie dół Werki własność p. K. Spinka—położone od strony południowej, zachodniej a częściowo i wschodniej Krzyżackiego jeziora, ziemie należące do zaścianków Raj, Balsa i Krakiszki wreszcie do folwarku Gulbiny-Male (młyn).
 - 3) Do trzeciej kategorii należą ziemie na mocy instrukcji po 1863 r. przez rząd rosyjski sprzedane osobom pochodzenia rosyjskiego, a obecnie przez rząd polski, słusznie czy niesłusznie, kwestjonowane. Do tej kategorii należą całe jezioro Krzyżackie za wyjątkiem zatoki Skrzynka i folwark Czarna Ziemia.
- Ponieważ folwark rządowy Gulbiny-Wielkie, do którego należy jezioro Gulbińskie ma podlegać parcelacji, więc należy w pierwszym rzędzie zwrócić się do Okręgowego Urzędu Ziemijskiego z prośbą o wyłączenie z terenów przeznaczonych na parcelację samego jeziora Gulbińskiego i jego brzegów co wobec tego, że ostatnie nie stanowią gruntów uprawnych (są to nieużytki lub nieduże zagajniki) prawdopodobnie nie wywoła ze strony Okręgowego Urzędu Ziemijskiego sprzeciwu.
- Wyłączenie terenów należymyśmiast oddać w administrację i ochronę Nadleśnictwu Wileńskiemu i w ten sposób przeprowadzić się pierwsze scalenie terenów. Jestem pewny, że Nadleśnictwo Wileńskie, mając odpowiednio wykwalifikowanych ludzi, a co najważniejsze dobrą wolę zechce i potrafi najlepiej administrować i ochronić powyższe tereny od zniszczenia i psucia. Przy tej sposobności należy podkreślić, że Nadleśnictwo Wileńskie wszędzie i zawsze wszelkim naukowemu poczynaniami i pracy szło na rękę. Za tę

Rozstrzelanie bandytów.

WARSZAWA 27 II. Pat. Pan Prezydent Rzeczplitej odrzucił prośbę o ulaskawienie złożoną przez obrońców, skazanych wzoraj na karę śmierci przez sąd doraźny w Baranowiczach 5 bandytów, oskarżonych o napad na autobus pod Sieniawką, wobec czego wyrok względem wszystkich skazanych został wykonany.

Proces ordynata Bispinga.

W dwudziesty dzień procesu rozpoczęło się od przemówienia p. Tychowskiego, domagającego się uniewinnienia ordynata Bispinga od zarzutów usiłowania otrucia dwukrotnie księcia Władysława Druckiego-Lubeckiego.

Następnie zabrał głos mec. Zegilewicz.

Przemówienie mec. Zegilewicza. Na ławie oskarżonych zasiadł człowiek, którego całe życie było antytezą do przypisywanych mu pobytek i czynu, a który uchodził wśród bliższych i dalszych sąsiadów za człowieka bez zarzutu, delikatnego w stosunkach pieniężnych i nie znającego kłamstwa.

Wydarzenia na Litwie nie stałyby się przedmiotem ponownego badania, gdyby na wokandy nie weszła sprawa o zabójstwo ks. Druckiego-Lubeckiego. Wszak została ona wznowiona na zawiadomienie prokuratora sądu apelacyjnego w Warszawie, a prok. Kamiński nie przesądza jej losów, nie protestując nawet przeciw jej umorzeniu.

Obrońca stwierdza, że śp. książę prowadził rozległe interesy. W ordynacie Bispingu widział umysł twórczy i uczciwość nieposzlakowaną, czemu dawał świadectwo w rozmowie z wielu osobami, a nawet w swoim testamentie. Książę kupował majątki nawet wtedy, gdy goiówki, potrzebnej na te imprezy nie miał, przyczem chętnie korzystał nawet z nieznacznych kredytów, zatrzymując na hipotece sumy drobne po 20000 rb., a nawet po 2000 rb.

Bisping zgodnie z orzeczeniem biegłych oprócz majątków posiadał na dzień 1 kwietnia 1913 roku w płynnej gotówce o 46 tysięcy więcej, niż wynosiły jego zobowiązania. Z zestawień, uskuteczonych przez mec. Bitnera wynika, że Bisping w okresie 1909—1913 r. miał możliwość pożyczyc księżu 250 tysięcy rubli.

Faktem jest niezaprzeczonym, że książę otrzymał od Bispinga weksli greszcnościowych na 150 tys. rubli i zdyskontował w Banku Państwa w Grodnie, ale kontrweksli na nie nie wydał.

Z pośród siedmiu weksli, odebranych od Bispinga, jeden jest podpisany tylko pierwszymi literami imienia i imienia ojca obok nazwiska

inne zaś podpisane całym imieniem. Jeżeli ten domniemany fałszerz zdecydował się na odtworzenie podpisu skóconego to poco zadawałby sobie tyle trudu, by odtwarzać zbyteczne pięć długich słów

Powolywania się na zwyczaj księcia wypełniania weksli nie mogą mieć znaczenia, bowiem książe nie stosował tej zasady z całą ścisłością, a kasjer Bilski stwierdził, iż książe weksli in blanco nie wydawał, ale złożył do sprawy pięć takich weksli in blanco i to z podpisem „Drucki”, a nie „Druckoj”.

Dalej mówi długo i szczegółowo omawia ekspertyzę weksli.

Mimo zapewnienia prokuratora, że zagadka parku tereńskiego została rozwiązana, obrońca uważa, że pozostała ona w dalszym ciągu tajemnicą. Wchłonią ją w siebie las tereński—jedyny świadek zbrodni.

Repliką prok. Kamińskiego. Prokurator w swej replice zarzucał dwóm ostatnim mówcom: mec. Zegilewiczowi i apl. adw. Tychowskemu, przeinaczanie faktów: nie ze złej woli, ale ze względu na obrabrymi materiał w danej sprawie.

Co się tyczy mec. Bitnera, to ten, zdaniem prokuratora, chciał zagrać na nutę patryjotyczną, atakując carską Rosję, prokuratorów jej i sądy, nazywając je zbiorowiskiem łapowników, fałszerzy i zbrodniarzy, a wszystkich świadków obrony uczciwymi ludźmi, i patriotami.

Sądy rosyjskie stały na wysokości zadania pracując niezwykle uczciwie, a występując w charakterze świadka prok. Hersztelmann sprawiał wrażenie człowieka uczciwego i gentlemana w całym tego słowa znaczeniu. Wywody mec. Bitnera nie powinny przekonać sądu, który wyda wyrok nierychliwy, ale sprawiedliwy.

Przed pogrzebem.

Zwłoki pierwszego arcybiskupa wileńskiego Ciepłaka przybędą do Wilna rannym pośpiesznym pociągiem warszawskim przypuszczalnie 17 go marca.

Zyczeniem jest rządu aby pamięć wielkiego za wiarę i prawdę męczennika uczczona była w Wilnie najwystawniejszym pogrzebem. Spodziewane jest przybycie na pogrzeb ś. p. arcybiskupa Ciepłaka: J. Em. kardynała Kakowskiego, wielu przedstawicieli rządu tudzież kilku biskupów.

Koszta przewiezienia zwłok z Ameryki via Gdańsk i Warszawa do Wilna ponosi skarb państwa. Prodrodze do Wilna żadnych solennych nabożeństw żałobnych nie będzie. Pierwsze pontyfikalne, prawdopodobnie celebrowane przez kardynała Kakowskiego, odprowadzone będzie w bazylisce naszej, w dzień pogrzebu.

Zyczeniem jest rządu aby śmiertelne szczątki pierwszego arcybiskupa wileńskiego spoczęły w katedrze wileńskiej, lecz nie w podziemiach, jeno w specjalnie uczynionej niszy w murze kościelnym, którą by zamknęła tablica pamiątkowa. Zwazwszy na techniczne trudności połączone z tym projektem, tutejsza komisja inżynierów i budowniczych ma orzec czy rzecz będzie do wykonania możliwą. W przeciwnym razie pogrzebany będzie ś. p. ks. arcybiskup w podziemiach katedry, do których dostęp u drzwi do zakrystji został względnie niedawno doskonale odrestaurowany.

Zajmie się pogrzebem Komitet złożony z przedstawicieli wszystkich warstw naszego społeczeństwa, wybrany dla ingressu tak niespodziewanie zgasłego arcypraezesa. Pierwsze zebranie Komitetu Pogrzebowego odbędzie się już we środę wieczorem.

Na ziemię ojczystą.

NOWY JORK 27 II. PAT. Dziś w katedrze św. Patryka odbyły się uroczyste żałobne z powodu śmierci św. p. Arcybiskupa Ciepłaka. Przybyło z górą 5 tysięcy osób.

Po nabożeństwie zwłoki przeniesiono na statek „Olympic”. Orszak był składany z 200 samochodów. Przed wnieieniem trumny nastąpił akt opieczętowania jej przez władze konsularne poczem w ich asyście ustawiono trumnę w specjalnej kabine.

Na trumnie złożono wieńiec z laurowych liści ofiarowany przez poselstwo oraz liczne wieńce od organizacji i stowarzyszeń polskich. Z ramienia dochowienstwa i kolonii polskiej towarzyszy zwłokom w drodze do Polski msz. Orzechowski z Clevelandu oraz stary sluga Arcybiskupa Grzegorz.

REDUTOWE WIECZORY
MUZYCZNE
W poniedziałek 1-go marca 1926 r.
WIECZÓR ORKIESTROWY
w wykonaniu
Wileńskiego Zespołu symfonicznego.
Dyrygent:
Adam Wyleżyński.
Początek punktualnie o g. 8-jej w.

CZY JESTEŚ CZŁONKIEM L. O. P. P.

dobrą wolę i za bezinteresowną częścią pomoc, Nadleśnictwu Wileńskiemu należy się wielka wdzięczność ze strony wszystkich pracujących naukowo.

Ziemie należące do dóbr Werk p Spinka, należy wykupić od właściciela i w tym celu udać się do społeczeństwa o składanie ofiar, o wyznaczenie pewnej sumy przez miasto i sejmiki, o zapomogę Ministerstwa W. R i Ośw. Publicznego, należy zorganizować na fundusz wykupienia szereg odczytów, wieczoroków, pogadanek. Wielką pomoc w akcji wykupienia, moralną i materialną, mogłyby okazać Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Towarzystwo Miłośników Wilna, Towarzystwo Przyjaciół Nauk (polskie, litewskie, żydowskie i białoruskie), domogłyby również związki zawodowe i klasowe—rezultat zależałby tu od rozwinięcia akcji i propagandy.

Ziemie zaścianków: — Krakiszki, Ruj Balsa należy wymienić, dając właścicielom zamiar za ziele i nie, arodzajnie ich ziemie, dobre parcele przeznaczonych do parcelacji rządowego folwarku Gulbiny-Wielkie i w tym celu już rozpocząć pertraktację z właścicielami i Okręgowym Urzędem Ziemijskim.

Folwark Gulbiny-Male należący do kilku właścicieli, wspólników fabryki papieru Nowe-Werki, można bez szkody pozostawić w obecnym władaniu, stopniowo prowadząc pertraktację o wykupienie w przyszłości.

Jezioro Krzyżackie i folwark Czarna-Ziemia stanowią własność trzeciej kategorii i są obecnie zakwestjonowane przez rząd i dotychczasowej ich właścicieli p. Bobrowskiej. Należy czekać zakończenia sprawy i później zależnie od decyzji sądu wykupić od p. Bobrowskiej lub uzyskać od rządu, który ewentualnie te tereny przejmie. W każdym razie należy zaznaczyć, że p. Bobrowska nigdy najmniejszych przeszkód w pracy naukowej nie czyniła, nawet gdy czynić mogła, raczej możaby od Niej spodziewać się pomocy, niż przeszkód lub złej woli.

Tak więc stopniowo dążyłoby się do scalenia tych terenów będących dziś we władaniu różnych jednostek prawnych, do stworzenia jednego kompleksu, którego granice byłby następujące: od północnej granicy rządowego lasu Gulbińskiego i łąk biotynistych rządowych, nieco dalej jeziora Ozko.

Od zachodu linia graniczna przechodziłaby mniej-więcej wysokim (W) brzegiem Gulbińskiego jeziora, północnym brzegiem Włocławy. Granicą byłaby

granica drzew. Do terenów ochraniających należałyby łąki i błota w miejscu wpadania rzeki Rzeszy do jeziora Gulbińskiego. Dalej linja skręcałaby na południo-wschód, począwszy od folwarku Gulbiny-Male i przechodziłaby drogą mniej-więcej aż do wsi Dworzyszce. Od południa do projektowanego terenu wchodziłoby zarosła należące do dóbr Werki wraz z sadzonym lasem świerkowym, nieużytki i części gruntów zaścianku Raj. Od wschodu wreszcie granicą byłaby droga do Małat, później granica rządowego sosnowego lasu, grunta zaścianków Balsa i Czarna-Ziemia, wreszcie granica Gulbińskiego rządowego lasu. Narazie jednak trzeba zrobić to co można, co daje się zrobić, a jak widać można zrobić wiele. Trzeba tylko mieć plan wyraźny, dbać o przyszłość i ją widzieć, mieć serce nasze litewskie a nie „atramentem bijące”. Kochać ziemię naszą świętą i mieć wiele dobrej woli. Jeżeli tego nie będzie, jeżeli sprawą zajmą się ludzie obcy nic z krajem, jego przeszłością i przyszłością nie mający wspólnego, tak zwany pospolicie po wileńsku „nabiegły naród”, nie dla pracy, lecz dla kariery tu czasowo przebywający. Jeżeli różnicę poglądów nie pozwolą ludziom razem się zebrać by decydować i omówić tak ważną sprawę, jeżeli i tu będą stały na przeszkodzie parochunkli i niechęci osobiste—to oczywiście ludzie ci nie robią. Jeżeli wreszcie niektórzy panowie, od których realizowanie tego projektu w wielkim stopniu zależy, mają zamiar nabyć lub dostać tam działki ziemi (o czym doszła do mnie wiadomość) i przez to starają się psuć ogólną sprawę, przekładając, lub przewlekając jej załatwienie, to przeciw takim panom i ich działalności musimy stanowczo zaprotestować i napiełnować ich szkodliwą robotę.

W końcu chciałbym nadmienić, że Uniwersytet Wileński już od roku 1920 poniekąd oiaża powyższe tereny opieką. W roku bowiem 1920, gdy Departament Rolny Tymcz. Kom. Rządzącej Litwy Środkowej sprzedał część lasu rządowego nad jeziorem Krzyżackim, co groziło zeszczeniem krajobrazu, to piszący niniejszy artykuł referował o tem na zebraniu Towarzystwa Miłośników Wilna, żądając wstrzymania wyrebu. Jednocześnie zwróciłem się do J. M. Rektora Uniwersytetu Wileńskiego prof. Siedleckiego z prośbą o interwencję. J. M. Rektor gorąco przyjął sprawę do serca, zorganizował Komisję, w której sam udział przyjął, wspólnie z

prof. Rydzewskim opracowali memoriał, który był odpowiednim władzom złożony. Powstała następnie mieszana komisja, złożona z członków uniwersytetu (J. M. Rektor Siedlecki, prof. Rydzewski i Witold Stawiński), przedstawicieli Departamentu Rolnego (pp. Ludkiewicza, Święto-rzeckiego i Huturowicza) udział w niej przyjął również i obecny minister p. Raczkiewicz; Komisja wyjechała na miejsce i zdecydowała wstrzymanie wyrebu lasu. Było to na wiosnę 1921 r.

Później w sprawie ochrony tych terenów pisał do nadleśnictwa Wileńskiego prof. Wilczyński, pisał również w tej sprawie Dr. Jawłowski, prof. Kolodziejczyk, prof. Szafer, Dr. Witold Stawiński, mówili zaś prof. Hryniewiecki, prof. Pacoski prof. Goetl.

Na tem kończę powyższą moją notatkę, zwracając się do społeczeństwa wileńskiego z prośbą o ochronę i opiekę nad krajobrazem okolic Zielonych Jezior, o niezrywaniu kwiatów, nielamaniu gałęzi, niezamieszanie terenów, o zachowanie, utrzymanie i obronę tej wytwornej dziś jedynej miejscowości w okolicach Wilna przed zbrodniczą ręką współczesnego człowieka.

Dr. Witold Stawiński.

Literatura.

Bowkiewicz J. Cladoceren—Fauna von Nordostpolen (Gonderab. aus d. Zoolog. Anzeiger Bd. LXXV Hft 5 j 6 Leipzig 1925.

Bowkiewicz J. Ogólny biologiczny charakter jeziora Krzyżack pod Wilnem (referat czytany na posiedzeniu Komisji Uniwersyteckiej w celu utworzenia stacji hydrobiologicznej nad jeziorem Krzyżackim, rękopis złożony Komisji).

Bowkiewicz J. Materiały do fauny Cias docera Wileńskiejszyn. Prace Tow. Pr. Nauk. Wilno 1925.

Bowkiewicz J. Próba tłumaczenia barwy wody jeziora Krzyżackiego. Praca referowana w Tow. Przyj. Nauk w Wilnie (rękopis).

Bowkiewicz J. O rzadkich skorupiakach fauny polskiej. Prace Tow. Pr. Nauk Wilno 1925.

Kolodziejczyk J. Zabytki przyrody — Warszawa 1922, str. 20.

Kościusz, K. Okręmi Zielonych Jezior (rękopis w opracowaniu).

Prażmowska W. Stosunki fitorystyczne okolic Zielonych Jezior pod Wilnem (praca do egzaminu nauczycielskiego (rękopis).

Rydzewski B. Notatka o kredzie jezior Zielonych i trawiny Szylan (wzmianka w spraw. K. Fizjogr. T. 58 i 59 Kraków 1925, str. XI).

Stawiński W. Zielone Jeziora pod Wilnem — Wilno 1924.

Stawiński W. Flora okolic Wilna (Ognisko, Nr. 3 Warszawa 1922).

Szafer W. On the protection of nature in Poland — Kraków 1920, str. 44.

Wółtosowicz S. Ziemia wileńska—Kraków 1925.

Wółtosowicz S. Okolice Wilna pod względem ewolucyjno-morfologicznym. Wilno 1917.

KURJER GOSPODARCZY ZIEM WSCHODNICH

Załamanie się przemysłu w dobie kryzysu.

Pod tym tytułem inż. Emil Landsberg wygłosił ostatnio odczyt w St-niu Techników w Warszawie. Odczyt ten zawiera szereg cennych uwag — osnutych na cyfrach i analizie — które poniżej w streszczeniu podajemy:

Cała Europa przeżywa kryzys ekonomiczny, którego rezultatem jest bezrobocie. Wszystkie państwa przeciwdziałają temu kryzysowi, starając się zorganizować życie gospodarcze i zwiększyć eksport. Spotykają się tutaj interesy państw poszczególnych i zwycięstwo w tej wojnie przypaść temu, kto przedziej rozpocznie taniej produkować.

Obecny stan przemysłu polskiego budzi ogromnie poważne obawy. Należy więc dokładnie zbadać przyczyny kryzysu oraz zastanowić się nad środkami zaradczymi. (Prelegent w swym odczycie głównie opierał się na danych z przemysłu tekstylnego zaznaczając, że wnioski dadzą się uogólnić na wszystkie prawie gałęzie przemysłu).

Wojna zadała naszemu przemysłowi poważne straty. Okres inflacji straty te powiększył. Rezultatem inflacji była nieufność do nas kapitałów zagranicznych, zwiększenie stopy procentowej i zmniejszenie produkcji.

Okres sanacji finansowej wprowadził zastój w przemyśle, a następnie ruinę życia gospodarczego, zubożenie kraju, zmniejszenie siły nabywczej. Sanacja finansowa nie była równoległa do sanacji ekonomicznej prowadzonej. Robotnicy nie ponosili żadnych obciążeń, wszystkie ciężary spadały na klasę posiadającą. Pierwszym błędem sanacji finansowej było wprowadzenie zbyt wysokiej jednostki monetarnej, — wywołało to ogólną drożyznę. Za małą ilość pieniężnych znaków obiegowych spowodowała zdrożenie kredytu. Jednocześnie zagranica udzielała kupcom naszym kredyt na import na bardzo dogodnych warunkach (6 miesięcy 8 proc.), konkurencja z zagranicą stała się zatem niemożliwą. Import wzrastał, eksport kurczył się prowadząc do zmniejszenia kapitałów obrotowych.

Niezrozumiała polityka skarbu, bezwzględność w przeprowadzaniu sanacji, coraz bardziej ciężka nad przemysłem. Proszono bezskutecznie o zezwolenie spłacania podatków obrotowych i dochodowych weksłami towarowymi, przynajmniej od transakcji zawieranych na kredyt.

Oprócz drożyzny kredytu występują świadczenia socjalne. Dzień pracy jest u nas najkrótszy: 46 godzin pracy tygodniowo, co przy doliczeniu 15-odniowego płatnego urlopu wynosi 435 godzin. Jednocześnie w Niemczech pracują 54 godz. tygodniowo, w Anglii ustawa o ograniczeniu pracy nie jest wprowadzona, Szwajcaria ze względu na konkurencyjnych zawiesiła ustawę i pracują tam 52 godzin, w Stanach Zjednoczonych 60 godzin tygodniowo i t. d. Ustawa o ochronie pracy kobiet jeszcze bardziej skracza dzień pracy. Do Kasy chorych odchodzi 6,5 proc. od płac ustawowych, co w rzeczywistości daje 7,2 proc. Jest to najwyższy procent ze wszystkich państw. Najsilniej procentowana Czechosłowacja opłaca na Kasę chorych 4 proc. Przemysł i robotnicy prosili o zezwolenie na kasy zastępcze, gdyż dużo fabryk posiada własne szpitale, których koszty utrzymania jest znacznie tańsze. Ustawa o inwalidach nakazuje zatrudnić na 50 robotników 1 inwalidę, z utratą zdolności do pracy ponad 45 proc. Fabryki są zniechęcone do przyjmowania inwalidów do pracy, a jednocześnie rząd wypłaca zapomogi zdrowym bezrobotnym. Dochodzi jeszcze ustawa o u-

bezpieczeniach od nieszczęśliwych wypadków (1 proc.), która obejmuje nie tylko robotników, ale i kancelistów, stenotypistki i t. d., ludzi nie wspólnego z życiem fabryki nie mających.

Rezultaty całej tej polityki są następujące: podrożenie produkcji, wstrzymanie eksportu, zwiększenie importu, bilans bierny handlowy, (bierność wynosi 500,000,000) a w ostatecznej konsekwencji bezrobocie.

Przemysł w Polsce został bardzo poważnie zagrożony, dla usunięcia niebezpieczeństwa rząd nie przedsięwziął żadnych kroków. Fundusz bezrobocia wprowadza demoralizację, robotnicy sezonowi otrzymują zapomogi, robotnik boi się pracy by nie stracić prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Oczekuje się jeszcze nowej ustawy o ubezpieczeniu starości.

Wszystkie te warunki musiały doprowadzić i doprowadziły do załamania się złotego. Rząd skrywa ciężką sytuację, obiecywał polepszenie, i zawiesił jednocześnie wypłaty na dostawy rządowe. Chwiejny kurs złotego, a jednocześnie nieprawidłowe ratowanie kursu przez Bank Polski nie pozwalała na żadną normalną kalkulację. Wpłynęła fala protestów, a ostateczny rezultat jest ten, że detaliści i hurtownicy są obecnie prawie zupełnie zrujnowani. Przemysł stoi obecnie przed zagadnieniem: albo zamknąć fabryki, albo stworzyć inne warunki istnienia, które umożliwiłyby eksport. Liczba bezrobotnych wynosi obecnie 400,000. W Łodzi z 345 fabryk 100 zlikwidowano zupełnie, a pracuje tylko 120. Fabryki przenoszą się z Polski do innych państw, dających ulgi przemysłowi.

Jedynie wyjście z położenia polega na wzmoczeniu pracy, potanieniu przez to produkcji i zwiększeniu eksportu.

Dla eksportu należy zdobywać rynki. Dla powodzenia konkurencji stoją na przeszkodzie: drogi kredyt, ograniczony dzień roboczy, nadmierne świadczenia socjalne. Dodać należy trudności eksportowe stawiane przez biurokratyczne władze centralne. Ministerstwo Przemysłu i Handlu jest całkowicie od innych Ministerstw zależne.

Obecnie premier zaznaczył, że rząd będzie dążył do wzmocnienia przemysłu, ale jednocześnie zaznaczył że i do utrzymania zdobyczy socjalnych, Rząd odwołuje się do pracy i oszczędności, należy jednak ograniczyć świadczenia socjalne, gdyż i na tem polu niezbędne są ofiary. Musi być opracowany plan gospodarczy i według niego ma być prowadzona polityka rządowa.

Stawiają zarzuty, że koszty administracji nadmierne obciążają produkcję. Dłopotliwianiu produkcji konieczne jest przydłużenie dnia pracy, zmniejszenie świadczeń, uzyskanie przez to zaufania zagranicy, przez co potanie kredytu. Do zdobycia rynków musi dopomagać rząd, wprowadzając taryfy eksportowe, specjalizację tych taryf, premie eksportowe, otwarcie politykę Banku Polskiego, umożliwienie nabywania walut.

Zwiększenie produkcji, a przez to całego przemysłu zwolni nas od utrzymywania bezrobotnych i doprowadzi do równowagi całego życia państwowo-gospodarczego.

Sprawa obszarów rządowych nie może zadowolić na state przemysłu, może być tylko uważana za pomoc do przeżycia okresu przejściowego przy racjonalnym planie gospodarczym na przyszłość.

Czas już najwyższy wyjść z dotychczasowej bierności, należy samemu jaknajenergiczniej dążyć do przeprowadzenia sanacji ekonomicznej, pamiętając o smutnym przykładzie bierności inteligencji podczas rewolucji rosyjskiej.

Informacje.

Podatek dochodowy.

Termin składania zeznań o dochodzie dla osób fizycznych i spadków wakujących przesunięty został przez min. skarbu do dn. 1 maja b.r. Identyczny termin obowiązuje i osoby prawne.

Do dn. 1 maja należy również wpłacić połowę podatku od zeznanego dochodu, a dowód wpłaty załączyć do zeznania.

Podatnicy, którzy zeznań w oznaczonym terminie nie złożą obowiązani są do dnia 1 maja b. r. wpłacić połowę podatku dochodowego, wymierzono go im za rok ubiegły.

Podatek dochodowy od uposażeń wynagrodzeń za najemną pracę i t. d. płatny jest w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia.

Odczyty o Ziemiach wschodnich.

Instytut badania stanu życia gospodarczego Ziemi Wschodnich przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie urządza w dniu 1 i 2 Marca r. b. w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa następujące odczyty o Ziemiach Wschodnich: prof. M. Limanowski: „Ziemie Wschodnie przeszłość i przyszłość”; prof. dr. W. Staniewicz: „Ustrój gospodarczy Ziemi Wschodnich”; p. Leon Wasilewski: „Stosunki narodowościowe Wschodnich obszarów Polski”; prof. Jan Kłoska: „Leśnictwo i przemysł leśny na Ziemiach Wschodnich”.

Odczyty te mają na celu zapoznanie szerszych sfer stolicy z rolą i znaczeniem Ziemi Wschodnich w życiu państwowym Polski.

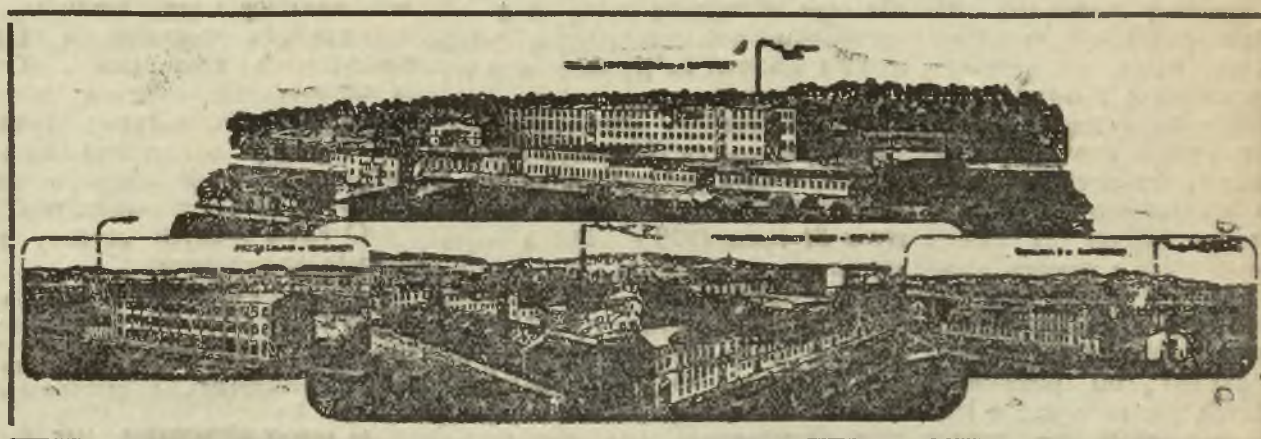
GIEŁDA WARSZAWSKA.

27 lutego 1926 r.

Dewizy i waluty:	Tranz.	Sprz.	Kupno.
Dolary	7,70	7,65	7,63
Belgia	30,76	30,19	30,01
Holandja	313,70	314,43	312,92
Londyn	37,60	37,35	37,44
Nowy-York	7,73	7,70	7,63
Parыз	28,35	28,48	28,13
Praga	22,88	22,93	22,28
Szwajcaria	147,25	148,75	148,38
Stokholm	148,80	149,17	147,42
Wiedeń	108,82	109,10	108,55
Włochy	31,15	31,23	31,07

Gustaw Molenda i Syn

FABRYKI SUKNA I WYROBÓW KAMGARNOWYCH
w Bielsku (Śląsk Cieszyński) rok założenia 1850.

Skład Fabryczny

na całą ziemię Wileńską

Wilno, przy ul. Wielkiej Nr 36, telef. 949.

SEZON LETNI 1926

SEZON LETNI 1926

Pierwsze transporty

Najmodniejszych materiałów suklnych i kamgarnowych

na ubrania i Palta męskie i damskie

już nadeszły.

SPRZEDAŻ DETALICZNA
po cenach fabrycznych

KRONIKA

NIEDZIELA.
28 Dnia
2 P. (S.) Rom.
Jutro
Albina b. w.

Wsch. sl. o g. 6 m. 43.

Zach. sl. o g. 4 m. 58

URZĘDOWA

— (t) Z posiedzenia Okręgowej Komisji Ziemiańskiej. W dniu 25 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa O. U. Z. p. Naleszkie-wicza posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemiańskiej celem zbadania (szeregu spraw wchodzących w zakres scalania gruntów i regulacji serwitutów.

Z obradach brali udział delegaci: Województwa p. W. Reiss, min. sprawiedliwości p. W. Wyszynski, rolnictwa i dóbr państwowych p. W. Szaniawski, okr. Urzędu Ziemiańskiego p. W. Kępczyński, wielkiej własności p. R. J. Śmiech, od rolników mało rolnych p. B. Baranowski i W. Kamiński, bezrolnych S. Sadowski.

Uchwalono: 1. skargę odwoławczą J. Baniewicza od orzeczenia komisji uwłaszczeniowej pow. Wilejskiej z dn. 6 V 25 r. w przedmiocie uwłaszczenia tegoż J. Baniewicza z tytułu długu dzierżawnego za działkę ziemi w Rekanciszkach II gm. miękuńskiej należącej do konsystorza prawosławnego w Wilnie uchylić i orzeczenie komisji wywłaszczeniowej utrzymać w mocy.

2. Zatwierdzić projekt scalenia na obszarze 81 ha 8230 m2 gruntów

należących do gospodarzy wsi Brezdzielski pow. braclawskiego oraz spadkościerców Feliksa hr. Broel-Platera.

3. Uchwalono umorzyć postępowanie w urzędach i komisjach w sprawie likwidacji pastwiskowego serwitutu rzekomo obciążającego majątek Oziere gm. głębokiej pow. Dziśnieńskiego, własność M. Oskierki na rzecz wsi Cnocilowice tejże gminy.

4. Wdrożyć postępowanie przymusowej likwidacji serwitutu pastwiskowego obciążającego dobra Wielka-Mysa pow. Oszmiańskiego, własność Aleksandry Karpowej na rzecz wsi Łapichy tejże gminy.

5. Wdrożyć postępowanie scaleniowe na obszarze 81,91 ha gruntów nadziałowych, należących do gospodarzy miasteczka Rymaszany pow. brasławskiego i na obszarze około 21,85 ha na gruntach należących do rzym.-kat. parafii w Rymaszach łącząc na obszarze 103,76 ha.

6. Zatwierdzić projekt scalenia na obszarze 519 ha 9368 m2 gruntów należących do gospodarzy łwsi Michałowszczyzna pow. Oszmiańskiego i na obszarze 87 ha gruntów państwowego maj. Michałowszczyzna tejże gminy oraz na obszarze 2 ha 1995 m2 folwarku Teresjanowo własność Natalji Feleńskiej tejże gminy.

Skargę Władysława i Adama Ko-

yszków na działalność PUZ. i OUZ. uchwalono pozostawić bez uwzględnienia.

— (t) Zezwolenie na wyścigi konne. Ministerstwo Rolnictwa udzieliło wileńskiemu towarzystwu hodowli koni i popierania sportu konnego zezwolenia na urządzenie w dn. 1, 3 i 6 czerwca wyścigów i totalizatora.

— (t) Konfiskaty. Z rozporządzenia p. Komisarza Rządu władze policyjne skonfiskowały Nr 3 białoruskiego humorystycznego pisma «Małanka». Odpowiedzialny redaktor tego pisma pociągnięty zostanie do odpowiedzialności w myśl art. 263 K. K.

Jednocześnie z tem dowiadujemy się, że konfiskacie uległ przedostatni numer pisma „Białoruskaja Niwa”.

MIEJSKA.

— (m) Posiedzenie Komisji Finansowej. Dnia 2 marca odbył się posiedzenie miejskiej Komisji Finansowej z następującym porządkiem dziennym: 1) podanie stowarzyszenia właścicieli restauracyjnych w sprawie taryfy za energię elektryczną, 2) podanie instytutu dobroczynnych o zwolnienie od opłat za energię elektryczną na rzecz bezrobotnych, 3) podanie o zwolnienie od opłaty dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości.

— (m) Posiedzenie Rady Miejskiej. We środę, dnia 3 marca, odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej.

Na porządku dziennym sprawy następujące: 1) projekt budżetowy m. Wilna na miesiąc marzec, 2) referat Informacyjny miejskiej komisji rewizyjnej w swoich czynnościach, 3) referat w sprawie rozplanowania nowych dzielnic miasta (Werki, Tuskulanum, Łosiówka), 4) sprawa pobierania podatku od kinematografów na rzecz bezrobotnych, 5) sprawa podatku komunalnego od budynków, 6) Sprawa wydzierżawienia majątków miejskich Male i Wiel-

kie Leoniszki.
— (m) O Syrokomli zapomniano. W dniu 26 lutego odbyło się posiedzenie specjalnej podkomisji, wyłonionej dla ustalenia nazw ulic w nowych dzielnicach miasta, które powstały z części Werek przy Jerozolimce i Tuskulanum.

Komisja dążyła dać nazwy o ile możliwości ściślej związane z d. e. m. terytorjum i jego przeszłością, jednak będąc zmuszoną przyszucać kilkadziesiąt nazw miała wiele trudności do wyszukania.

Z nazw, związanych z nazwiskami wielkich pisarzy ogólnie polskich a nie lokalnych znakomości, podkomisja projektuje w kolonii urzędniczej w pobliżu Tuskulanum nazwać trzy ulice, łączące się w jednym centrum, ulicami Sienkiewicza, Reymonta i Żeromskiego.

Z bohaterów Sienkiewicza otrzymał własną ulicę rycerz kresowy Kmiec. W tej samej dzielnicy jest projektowana ulica innego rycerza kresowego Mohorta.

WOJSKOWA.

— (t) General Żeligowski nie przyjeżdża do Wilna. Wiadomość o rzekomym przyjeździe do Wilna Gen. Żeligowskiego w dniu 1 marca, podana przez prasę rosyjską, nie znalazła potwierdzenia w sferach miarodajnych.

Dowództwo Obozu Warownego, ani komenda miasta nie zostały o tem powiadomione.

— Spowiedź dla podoficerów. W myśl ostatniego rozkazu komendy miasta podoficerowie garnizonu wileńskiego obowiązani są odbyć wraz z szeregowcami spowiedź wielkocenną. Podoficerowie, którzy z powodów od siebie niezależnych nie mogli wyśpowiadać się w terminie wyznaczonym mogą w dn. 28 o godzinie 14-ej przystąpić do spowiedzi w kościele św. Jana. (ab)

gotowany”. Załamała się na francuskim kontrataku. Zdolano zdobyć tylko pierwszą linię fortyfikacyj.

Nazajutrz: drugi atak. Niemcy drugie pasmo wzgórz. Lecz cóż to znaczy w porównaniu do olbrzymiego wysiłku! Naciekają zewsząd posiłki; ofensywa niemiecka staje się jeszcze gwałtowniejszą. Nieprzyjaciół zdobywa całą równinę rzeki Woivre.

Dzień 25-ty lutego jest dniem wprost tragicznym; krytycznym dniem. Fort Douaumont zdobyty! A gorzej on przecie nad całym placem boju! To «klucze» Verdunu. Już zwycięstwo sygnalizowane jest w Niemczech; już tam ploną iluminacje radości; już to, co dzieje się pod Verduem szerzy wśród wojsk angielskich i francuskich na całym froncie fatalną depresję... Co? Miałe ibly Verdun paść? Czyliż wypadnie ewakuować cały prawy brzeg Mozy?

General Herr wybity z sił, z portagami nerwami wyglądający jak upiór—wręcz ugina się pod olbrzymią odpowiedzialnością. Lecz cóż może poradzić? Ma linię kolei żelaznej przeciętą; drogi zapchane tabo-rami i w okropnym stanie; śnieg za-łamał walców cofnięcia się na rozłana-

Może—to śmierć, to katastrofa!..

W kwaterze głównej, w Chantilly wiedzą co się dzieje lecz nie zdają sobie sprawy z powagi sytuacji. Zdają się tam nie rozumieć, że Verdun—to centralny punkt całej wojny; że niech Verdun padnie... to i wojna skończona. To już ratunku niema.

Jeden tylko człowiek, tam w kwaterze głównej, pojął co znaczy Verdun. Mały człowieczek, niesłychanie żywy i ruchliwy, o młodej twarzy przy siwutkich włosach. To general Castelnau, prawa ręka generała Joffre’a, szef jego sztabu. Rwie się sam, osobście do Verdun. Czuje, że tam przyda się jego energia niepożyta; że general Herr goni już resztką sił. Nie wytrzymał. Prosi wodza naczelnego, generała Joffre’a o komenderowanie go do Verdunu. „Jedź!”—powiada Joffre, który też zaczyna rozumieć co się święci. O północy general Castelnau siada do autobobiu.

General Castelnau w charakterze pełnomocnika naczelnego wodza, obejmuje w Verdun natchyniasz główną komendę, a tu i gen. Petain naciągają z posiłkami. Pełnomocnik naczelnego wodza zwalnia generała

Herra, na śmierć przemęczonego, i oddaje dowództwo naczelne na odcinku Verdun generałowi Petain. Rozpoczyna się walka na nowo.

General Petain to infanterzysta. Pierwszym jego czynem jest ustalenie linii bojowej. Dotąd był ze strony Niemców tylko jeden nieprzezwany atak. Gen. Petain zmusza ich do rozpoczęcia formalnego oblężenia. Zmienia się momentalnie charakter bitwy. Następnie drugim wielkim dziełem generała było doprowadzenie dróg do jako-takiego możliwego stanu. Organizacyjny dar generała Petain jął cuda czynić.

Rozpoczyna się istna walka dwóch atletów. Raz ten, drugi raz ów bierze górę. Oczy całego świata zwrócone na Verdun. Czuć, że rozstrzygają się właśnie tam losy wojny. Chwilami może zdawać się, że Niemcy, poniosłszy olbrzymie straty i niemogąc dać sobie rady z iście szatańską twierdzą, — odstąpią; że przeniosą swój impet na inny jaki punkt frontu. Lecz nie! Uwzięli się. Walczą z zajadłością i wytrzymałością budującą aż niesamowite wrześnie. Atak odbity? Gotują się do nowego. W dniu 10-tym kwietnia udaje się im dotrzeć aż na szczyt wzgórza Mort-Homme.

Lecz i to jeszcze nie zwycięstwo. Verdun trzyma się!..

W pierwszych dniach maja general Petain zostaje odwołany z Verdunu do dowództwa centralnej grupy armji francuskiej. Miejsce jego w Verdun zajmuje general Nivelle, spokojny, zrównoważony, uparty, nie uznający zawad i przeszkód. Jedną z dywizyj dowodzi general Mangin. Jemu poleca Nivelle — odebrać Niemcom fort Douaumont. Staje się wedle rozkazu, lecz w odczynie forsny gen. Mangin nie może utrzymać się na state — lecz dywersja ta oddała walną przysługę wojskom z lewego brzegu rzeki. Tymczasem jednak — w maju — Niemcy zdobywają fort Vaux. Bronił go do upadłego pułkownik Raynal. Zmógł go nie wróg; zmogło go — pragnienie; w forcie nie było kropli wody.

Nastaje najgorętszy, najstraszliwszy dzień: 23 ci czerwca. Było to ostateczne wyżeczenie wszystkich sił ze strony niemieckiej. Ośm dywizyj szło do szturmu. Niemcy zdobyli Thiaumont, Fleury, dotarli do samego miasta i — zmuszeni byli cofnąć się. Nie było to jeszcze zwycięstwo

obrońców Verdunu lecz była to chwila przelotowa. Od tego załamania się Niemców pod Verdun inicyjatywa na całym froncie przechodzi w ręce Francuzów i Anglików.

Po raz ostatni próbowali Niemcy zdobyć Verdun 11-go lipca 1916-go. I jeszcze raz zostali odbici ponosząc wielkie straty. Teraz już przechodzą do ofensywy wojska francuskie i odbierają kolejno nieprzyjacielowi Douaumont, Vaux, Hauromont. Odcyznany Mort-Homme, odcyznane słynne na cały świat wzgórze 304. Nie kto inny tylko general Mangin odebrał definitywnie Niemcom fort Douaumont. Widać sążone mu byłoby A był to świetny popis kunsztu wojennego.

Klęska zadana Niemcom pod Verdun zadała cios śmiertelny ich reputacji — niezwykłymi. Przypomnijmy tylko sobie jaki to był prestige niemieckiej potęgi i siły na schyłku roku 1916-go. Zdawało się: nikt i nic ich nie pokona. U szczytu stali powożeni wojennych. I oto pod koniec października 1916-go wszystko to, co zdobyli Niemcy kosztem olbrzymich ofiar i wysiłków pod Verdun — było odzyskane. Jasnym już było dla każdego, że przynajmniej teni

drzwiami, od tej strony, w głąb Francji nie wtrągną. Było też rzeczą jasną, że na ponowną imprezę taką jak verduńska — nie zdobędą się.

Oto: Verdun. Taki był, w najsumaryczniejszym zarysie, przebieg wielkopomnej obrony drogi na Paryż, zagroźonej jej i zepchnięcia z niej potężnego napastnika.

General Żeligowski, który latem ubiegłego roku zwiadał pola bitwy pod Verdun, zalane do dziś dnia szpitem armatnim, a który, okiem żołnierskim widział doskonale: co się tam dzieć musiało — w rozmowie o Verdun nie inaczej wymawia tę pełną sławy i chluby nazwę jak z głębokim wzruszeniem, jakby w duchu salutował wieki, żywy pomnik żołnierskiego bohaterstwa i miłości Ojczyzny.

My też, w setną rocznicę Verdunu, z bijącym sercem pochylamy przed nim głowy.

— (ab) Wojskowa straż ogniowa pracuje sprawnie. W dniu wczorajszym D. O. War. przeprowadziło sprawdzenie czujności wojskowych straży ogniowych garnizonu wileńskiego. Próba wykazała sprawność oddziałów w tym zakresie.

— (ab) Zwolnienie żydów-żołnierzy na święta. Komendant miasta rozkazał swym zwolnić na zwolnienie od zajęć w godzinach rannych i wieczornych dnia 28 bm żołnierzy żydów z powodu purimowych nabożeństw.

— Licytacja koni wojskowych. W dniu 5 marca b. r. odbędzie się licytacja wybrakowanych koni wojskowych. Do licytacji staje 10 koni z 19 pap.

— Na przewodniczącego komisji wyznaczony został Kmdt Uzupełnień koni. [ab]

SZKOLNA.

— (m) Wychowanie fizyczne młodzieży. W dniu 25 go lutego, w gmachu gimnazjum im. Lelewela, odbyło się pod przewodnictwem inż. Bukiewiczkiego posiedzenie organizacyjnej sekcji wychowania fizycznego, powstałej przy centrali opieki rodzicielskiej nad szkołami średnimi.

Pogrupowaniem wznawieniu potrzeb rzeczowych dla rozszerzenia gier ruchomych wśród młodzieży na otwartym powietrzu, zdecydowano na najbliższe posiedzenie, wyznaczone na dzień 18 marca, przygotować referaty z konkretnymi wnioskami co do bezpośrednich zadań sekcji, reorganizacji i rozbudowy parku Żeligowskiego oraz regulaminu.

Na powyższe posiedzenie będą zaproszeni jako członkowie stali sekcji od każdego gimnazjum przedstawiciele kół rodzicielskich, lekarze szkolni i nauczyciele gimnastyki.

— (m) Konferencja lekarzy szkół powszechnych m. Wilna. Dnia 3 marca, o godz. 7 wiecz., w sali wydziału szkolnego Magistratu odbędzie się posiedzenie lekarzy szkół powszechnych m. Wilna. Na tem posiedzeniu będzie wygłoszony referat dr. Borowskiego o „Metodach badania fizykalnego w rozpoznawaniu gruźlicy” i cały szereg spraw bieżących.

Z UNIWERSYTETU.

— (Sch) Koniec redukcji budżetu U. S. B. Jak do wiadomości się 2 Uniwersytetu U. S. B. w związku ze zleceniem p. ministra Oświaty i W.R. przeprowadzono na wileńskim uniwersytecie daleko idące redukcje. Między innymi skasowano 6 katedr. Katedry te jednak są nieobciążone, więc personalnych redukcji za sobą nie pociągnęły. Są to katedry: języka polskiego, geografii, anatomii topograficznej i chirurgii operacyjnej, paleontologii, mechaniki teoretycznej i wreszcie fizjologii roślin.

Oprócz tego komasacji uległy 4 asystentury, 2 etaty urzędnicze i 2 etaty służby niższej. Skreślono również 7 godzin zleconych wykładów. Ogólnie zmniejszono w U. S. B. rzeczowy budżet w stosunku do budżetu roku 1925 o bezmała 270.000 złotych.

Na tem zakończono oszczędności wileńskiego uniwersytetu.

— (Sci) Nominacja p. prof. J. Landego. W N-rze 35 Monitora Polskiego z dn. 13 lutego czytamy następującą wiadomość: Pan Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dn. 30 stycznia b. r. zamianował docenta Jerzego Władysława Landego profesorem nadzwyczajnym teorii i fizjologii prawa na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych U. S. B. w Wilnie.

SPRAWY WYZNANIOWE

— (i) Nowa gmina starobrzezdowców. Wojewoda Wileński wyraził zgodę na utworzenie gminy starobrzezdowców z siedzibą w Mikołajkach powiatu Osmiańskiego. Jednocześnie zatwierdził wybór pana Karpa Czerniakowa na stanowisko nastawnika tejże gminy.

Wojewoda Wileński wyraził zgodę na utworzenie gminy starobrzezdowców z siedzibą w Łastowiczach gminy Głębokiej pow. Dzisieńskiego i zatwierdził jednocześnie wybór p. Jewdokima Siemionowa na stanowisko nastawnika tejże gminy.

— (m) Sprawa opalu dla bezrobotnych. Dnia 26 lutego odbyło się w Magistracie posiedzenie w spra-

wie zaopatrzenia w opał rodzin bezrobotnych. Magisrat, jak wiadomo, ma otrzymać od państwa na rzecz bezrobotnych około 1000 tonn węgla kamiennego. Ponieważ, wobec braku stosownych pieców, bezrobotni nie mogą korzystać z tego węgla, więc postanowiono węgiel sprzedać elektrowni miejskiej, wyznaczając cenę za 1 gat. 32 zł. 50 gr. za tonnę i za II gat. 30 zł. 50 gr. i za otrzymane pieniądze zakupić drzewo, które rozdzielić pomiędzy rodzinami bezrobotnych.

— Formalności Kasy Chorych. W drukarni naszej pracuje pani S. mająca dwoje dzieci, z których jedno wymaga kuracji. Jako pracownica drukarni pani S. podlega przymusowemu ubezpieczeniu w Kasie Chorych. Jednak instytucja ta odmówiła leczenia synka pani S. ponieważ nie był on zameldowany przez ojca. Wobec nieobecności męża pani S. w Wilnie, sprawa zdaniami Kasy Chorych przedstawia się beznadziejnie, jakkolwiek pozatem pani S. pracując całkowicie na prawach siły męskiej, opłaca normalną składkę do Kasy.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Doroczne walne zebranie T-wa Polskiej Macierzy Szkolnej odbędzie się w poniedziałek dn. 8-go marca. Początek o godz. 4-tej pop. Porządek dzienny: 1) Zagajenie—Dr. Witold Węstawski—Przew. Centralnego Zarządu. 2) Wybór Prezydium Zebrania. 3) Sprawozdanie z działalności Towarzystwa St. Czoda—Dyrektor. 4) Sprawozdanie i wnioski Rady Nadzorczej. 5) Wybory Władz. 6) Wolne wnioski. 7) Zamknięcie Zebrania.

W razie nieprzybycia na Zebranie Walne wymaganej dla jego prawomocności ilości osób—odbędzie się zebranie o godz. 5-tej po południu i uchwały tego Zebrania będą obowiązujące bez względu na liczbę obecnych.

— Wilno i Święci Wielkowie Średnich. Taki jest tytuł odczytu, który w piątek dn. 5-go marca b. r. w sali im. Śniadeckich U. S. B. o godz. 8-jej wiecz. wygłosi p. Mieczysław Limanowski. Już sam tytuł zachęca do wypełnienia do wypełnienia Sali Śniadeckich po brzegi. Mało na ogół rozumiemy o grodzie naszym, na którego piękno zwrócić uwagę Europy wróg nasz zwycięży Niemiec, a ileż jeszcze jest tu rzeczy nieznanych nam, ile niedocenionych. O ile więc który z prawdziwych miłośników Wilna, a takim jest bez wątpienia p. Mieczysław Limanowski, chce pokazać nam nowy jak skarb, to należy skwapliwie z tego skorzystać.

Dochód z odczytu przeznaczony na biblioteczkę Koła im. Emmy Dmochowskiej P. M. Sz.

Bilety w cenie 2 ch. 1 zł. 150 gr. do nabycia wczesniej w Księgarni Markowskiego S-to Jańska 11.

— Odczyt o szkolnictwie zawodowym. Dzisiaj w niedzielę dn. 28 b.m. o godz. 5-jej po poł. w lokalu Stow. Techników ul. Wileńska 33 p. dyr. Janina Klawe wygłosi odczyt o „Znaczeniu szkolnictwa zawodowego dla Polski”.

— Powieszne wykłady uniwersyteckie. W niedzielę, dnia 28 go lutego 1925 roku o godzinie 7-jej wieczorem w sali Śniadeckich Uniwersytetu prof. dr. Kornel Michejda wygłosi odczyt p. t. „Postępy leśnictwa chirurgicznego”.

Wstęp 50 gr.; dla młodzieży 20 gr.

KRONIKA TOWARZYSKA.

— Raut Strzelecki. Rolę gospodyni i gospodarzy rautu Strzeleckiego, który się odbędzie w dniu 4 marca w domu Oficera Polskiego, łaskawie objąć się zgodził Państwo: Mec. Abramowiczowie, kpt. Adamczykowie, dr. Alchimowiczowie, kpt. Aleksandrowiczowie, mjr. Białkowsky, mjr. Balsewiczowie, por. Bujanowsky, inż. Borek-Borecny, gen. Dąb-Bernacy, mec. Bągiński, kpt. Cudnyhowy, por. Gnojnowy, kpt. Chlewicki, dr. Czumoway, por. Cwaczowie, inż. Czerwinski, Dawidowska, kpt. Czuma, mjr. Dziadosz, kpt. Dziubackiewiczowie, mjr. Drenikoway, mjr. Dworzakoway, prof. Ehrenkrentzoway, por. Ferduloway, kpt. Filipkoway, mjr. Fischeroway, mjr. Gałkowsky, mjr. Gałady, mjr. Hajkowiczoway, kpt. Hauryzewsky, mec. Iwanoway, Julia Jaćkowska, Konradoway Joczoway, prof. Jakowicz, prz. Jastrzębsky, mjr. Króloway, kpt. Korciak, dr. Kiezanoway, gen. Kubinoway, sen. Krzyżanoway, kpt. Krzyżanoway, kpt. Klaczynsky, mec. Kulikoway, J. Kropilnicka, kpt. Kruszewsky, inż. Lunoway, por. Lasownioway, kpt. Łukasoway, inż. Lastoway, przedy. Łokuciewsky, woj. Olgierdoway

Malinoway, inż. Miecznikoway, prof. Michejdowny, Tadeuszoway Młodkowsky, Zygmuntoy Mroczkiewiczoway, por. Majetoway, kom. Muzykiewiczoway, por. Melnaroway, Zygmuntoy Nagrodzoway, dr. Narkiewiczoway, mjr. Wemirsky, Helena Romer-Ochenkowska, Kazimierzoway O-uliczoway, Juliuszoway Odrzewicki, Januszoway Ostrowsky, prof. Opoczynsky, kpt. Ordynoway, Olimpia Olejniczakoway, kpt. Paławsky, kpt. Popowiczoway, prof. Patkoway, kpt. Parczyński, sędzia Piłsudski, kom. Piastowski, kpt. Piasecny, por. Pasendoroway, gen. Poierski, sędzia Łuczynski, kpt. Papieżoway, por. Piotrowsky, mjr. Pystoroway, mjr. Prolicoway, prof. Przyłusky, gen. Rydz-Smigloway, prof. Reicheroway, mec. Raczkiwiczoway, kar. Ryniewiczoway, dr. Rondomay, dr. Rostkowsky, kpt. Ryszankoway, Zygmuntoy Rękowski, por. Romiszewsky, Romanoway Ruciński, lej. Romanowski, kpt. Szalowski, mec. Sadkowsky, prof. Szymański, dr. Szafarewiczoway, Jadwiga Szafarewiczoway, prof. Śnieżkoway, mjr. Śmigloway, mec. Świątkoway, Sztrałowa, Truszkowska, Barbara Tomczakowa, kpt. Tumajsky, mjr. Ulatoway, kpt. Skwarczyński, red. Sokolowski, dr. Umastoway, prof. Władczakoway, starost. Wimbroway, Wanda Wojewoźska, inż. Wojewoźczy, Helena Wilczowska, kpt. Wojtowiczoway, mjr. Woźniakoway, sędzia Wyszyński, kpt. Zamorsky, prof. Zdzichoway, kpt. Zello, kpt. Zuznoway, prof. Kazimierz Ślawiński, Marjan Świechoway.

TEATR I MUZYKA.

— Reduta w teatrze na Pohulaniec gra dzisiaj po południu o 330 po raz dwunasty komedję Zromskie-o „Uciekła mi przepióreczka”, wieczorem po raz pierwszy „Przechodnia” Katerwy. Dochód z obu tych przedstawień przeznacza Zespół Reduty na bezrobotnych m. Wilna.

W poniedziałek odbędzie się plebszy Wieczór Symboliczny (Moniuszko, Karłowicz, Stankowski, Stojowski) pod kierownictwem dyr. Ad. Wyleżyńskiego.

W środę Wieczór tańca z udziałem pp. Janiny Rosiszewskiej z Warszawy i której koncerty odbyły się niedawno w Teatrze Polskim w Warszawie, w Toruniu i t. d.), Reny Jankowskiej i kierowniczką działu tańca w Reducie Jadwigę Hryniewickiej.

W czwartek „Wesele” Wyspiańskiego. Bilety sprzedaje do przedniecia każdego przedstawienia biuro „Orbis” ul. Mickiewicza 11 od godz. 9—4 w dniu powszednie i od godz. 10—1230 w niedzielę, oraz kasę teatru od godz. 11—2-jej i od 5—8 w dniu przedstawienia. Oprócz tego księgarnia „Elektor” Mickiewicza 4 w dniu powszednie od godz. 4—7 i w niedzielę od 1—3.

— IV Wyprawa artystyczna Reduty. Dnia 1 marca Zespół Reduty wyruszy w trzech 6-wonoległych grupach w nową podróż 4-ech województw Wschodnich i grupą (Turów i Rawa) i drugą grupą („Przechodnia”) w pierwszy trzech dniach każdego tygodnia odwiedzać będzie poszczególne miasta III grupy („Siosirya” — Siedleckiego) i IV grupy (bez przerwy od 1 do 14 marca). Razem Zespół w marcu da 34 przedstawienia w około 30 miastach.

— „Kazimierzowe figle”. Jak już podaliśmy dnia 6 marca odbędzie się w Sali Pałacu Reprezentacyjnego wieczór towarzyski na cześć Obchów Harcerskich i Domu Reduty pod powyższą nazwą. Liczą Gospodyni i Gospodary ogłoszono w dniu 1 marca. Intensywnie przygotowano w celu ożywienia wieczoru pięknymi atrakcjami są w pełnym toku.

— Wieczór Chopina w Teatrze Polskim. Znany interpretator utworów Chopina Zbigniew Daewicki wystąpi w niedzielę 7-go marca r. b. w Teatrze Polskim z recitale fortepianowym. Program zawiera: Sonata B moll, 24 preludia op. 28, Preludjum As dur, Polonez Fantazja 2 etudy Scherzo Cis moll, Kolyanka, Polonez As dur. Początek o g. 8-jej wiecz.

— Wieczór Orkiestry symfonicznej w „Reducie”. Jaro w poniedziałek zwiększony zespół wileńskiej orkiestry symfonicznej pod dyr. Adama Wyleżyńskiego wystąpi po raz pierwszy w Teatrze „Reduta”. Program zawiera: wertura do op. „Filla”—S. Moniuszki, Rapsodję litewską M. Karłowicza, uwerturnę do op. „Marja”—R. Stankowskiego, oraz suitę polską—Stojowskiego. Ceny reductowe z prawem 50 proc. zniżki.

Początek o g. 8-jej wiecz. Koncert wywołał wielkie zainteresowanie.

— Poranki muzyczne w sali miejskiej. Dnia w niedzielę 28 lutego b. r. w programie dwa akty (I i II) świetnej komedjopary J. Rossa i o „Cyruliku Sewilskim” w wykonaniu sceniezczeni. Początek o 12 godz. 30 min. pop.

— Chór ukraiński. Dział w klubie Handlowo-Przemysłowym odbędzie się 2-jej i ostatni koncert w szeregach wileńskiej sławy chóru ukraińskiego pod batułą Dmitra Koika. Bilety do nabycia w kasie klubu. Początek o godz. 8-jej.

Niniejszym podaje się do wiadomości, iż w dniu 6 marca r. b. odbędzie się Walne Zebranie członków „Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki Uniwersyteckiej” w myśli Statutu tegoż towarzystwa w lokalu Biblioteki Uniwersyteckiej o godz. 6 wiecz. z porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu o działalności T-wa od chwili powstania do 1-go stycznia 1925 r. 2) Sprawozdanie i czbowe Zarządu i Komisji Rewizyjnej. 3) Zatwierdzenie budżetu na r. 1925. 4) Sprawa zmiany Statutu (zmiany T-wa). 5) Sprawa wyboru członka honorowego T-wa. 6) Sprawa wyboru dwu członków Zarządu, trzech członków Komisji Rewizyjnej i dwu ich zastępców. Prezes (—) Marjan hr. Piaier Sekretarz (—) Piotr Hniedziwicz.

Kino Kameralne „Polonia” ul. Mickiewicza 22

Miejski Kinematograf KULTURALNO-OŚWIATOWY SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

Kino-Teatr „Helios”

Żywcem pogrzebani. Słynnej powieści Elinor Gryn. „Szczęśliwe dni miłosnych” w rolach głównych przepiękna Corinne Griffith. Godna siostra wielkiego brata oraz znakomity Frank Mayo. Orignalnie zdjęta Odry naryskiej. Widok Reims za świątynią Katedra. Ceny miejsc zreżone od 70 gr. Dnia Światowe arcydzieło reżyserji GRIFFITHA. „Europa mówi o tem” Podług arcydzieła Jules'a Verne'a. Największy film Ameryki, fascynująca epopeja, tragedia przeżyć, przygód, sensacji i t. p. Na ekranie widzimy największe miasta świata: Paryż, Londyn, New York, Szanghaj, Pekin, Tokio, Konstantynopol, Rzym i wiele innych. Nad programem: X lecie służby Bezpieczeństwa 1915—1925 r. Orkestra pod dyrekcją: Kapelmistrza p. W. Srebrnafińskiego. Kasa czynna: w Niedzielę od g. 2 m. 30. w powszednie dni od g. 3 m. 30. CENA BILETÓW: Parter 60 gr. Amfiteatr i balkon 25 gr. Porządek szanów od g. 3. w powszednie dni od g. 4. Od dnia 27 lutego pobierz się dodatek na pomn bezrobotnym od biletów: na parter 10 gr., balkon 5 gr. Wszyscy! pieszcie uprzedź! Erotyczny dramat z 10 w. akach z prologiem w roli tytułowej. „IWONKA” U W A G A: by umożliwić Sz. Publiczności obejrzeć ten wielki krajowy film, który w Warszawie wyświetlał się w ciągu 3 miesięcy. CBNY ZNACZENIA ZNIŻONE — od 50. Scansy o r. 3. 5.15. 7.30. 9.45

B-cia Alszwang Sp. Akc. ul. Wielka 42 tel. 822 od 1-go marca r.b. Wielka wyprzedaż różnych towarów (II piętro) Ceny nadzwyczaj niskie

Makucha słonecznikowa cała i mielona SPRZEDAJE TANIO w dowolnych ilościach ul. Szpitalna 4. telefon 948 Uwaga Fabryki Cukrów! Wszelkiego rodzaju etykiety do KARMEŁ KÓW i bomb czekoladowych poleca A. Gurane ul. II A Jatkowa Nr 7.

MEBLE komplety i pojedyncze NA RATY B-cia OLKIN, Wyłączna sprzedaż łózek f. k. Gościński i S-ka.

Ogłoszenie. Syndyk Ostateczny masy upadłości firmy „Technolon”, Sp. Akc. w Grodzisku, Adwokat Konstanty Podolski, niniejszym podaje do wiadomości, że na zasadzie uchwały zebrania wierzycieli sprzedają się z przetargu maszyny i urządzenia Przędzalni i fabryki wyrobów lnianych w Grodzisku Mazowieckim. 1) Przędzalnia lnu, składająca się z 360 przedziałniczych wrzecion wraz z maszynami pomocniczymi i przyrządami, oszacowana na sumę 20000 zł. 2) Tkalnia węży parcianych, składająca się z 60miu kompletnych krosen i odpowiedniego kompletu maszyn przygotowawczych, oszacowana na sumę 9000 zł. 3) Tkalnia płótna i ręczników, składająca się z 29 tkackich krosen i odpowiedniego kompletu maszyn pomocniczych, oszacowana na sumę 11000 zł. 4) Maszynownia, składająca się z lokomobilii „Wolta”, H. P. 100 wyrobu roku 1915, na parę nacyoną i pralnię na prad stały 24 amp. 135 wolt kómp. ze wzr. systemu przyrządami, pednią i pasami, oszacowana na sumę 10000 zł. 5) Warsztat mechaniczny, składający się z tokarki pociągowej, wiertarki, warsztatu ślusarskiego z przyrządami, pednią i pasami, oszacowany na sumę 1600 złotych. Reflektanci raczą złożyć oferty wraz z wadium w wysokości 10 proc. od zadeklarowanej sumy, na którą z wziętych wskazanych grup oddzielnie. Wadium winno być nie mniej niż 500 l wpłacone do P. K. O. w Warszawie na konto czekowe masy upadłości firmy „Technolon” Nr. 12582 i kwit. dołączony do oferty. Zapieczętowane oferty należy składać do Sądu Okręgowego w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 15; wydział II Handlowy, Sekcja upadłościowa na imię Sędziego Komisarza P. Walentego Wileńskiego do dnia 8 marca r. b. Przetarg odbędzie się dnia 11-go marca 1925 roku, o godz. 11-jej rano, w Grodzisku Mazowieckim, w fabryce „Technolon”, tylko pomiędzy osobami, które złożyły oferty wraz z wadium. Osobom, które nie utrzymają się przy przetargu, złożone wadium podlega natychmiastowemu zwrotowi. Szczegółowy spis maszyn i urządzeń można przejrzeć w kancelarii Syndyka Ostatecznego Adwokata Konstantego Podolskiego w Warszawie, ul. Widok 19, m. 5, w dni powszednie od 4—7 po południu do dnia 8 marca r. b. włącznie. Syndyk Ostateczny K. Podolski, Adwokat.

Zapisujcie się do L. O. P. P.

Już rozpoczął się TYDZIEŃ taniej książki w KSIĘGARNI Stow. Nauczycielstwa Polskiego w WILNIE Książki — Nuty materiały piśmienne Wybór duży — Spisy bezpłatnie Obejrzanie nie obowiązuje do kupna.

Zarybek karpia SZLACHETNEGO 2 — 3 kg. kopa Gwarancja zdrowia. Sprzedaż loco stacja Ros. Watniki dogodnie—ewentualnie na weksle z gwarancją solidnego banku. Dominium Strubnicka, poczta Roś, pow. Wołkowsky.

Gotowe kroje i na obstatunek sukien, płaszczy i ubiorów według aktualnego w cenie od 50 groszy do nabycia w PRACOWNI Damskich ubiorów Ofiarna 2-1.

Dependent 6 pokoi do wynajęcia w pobliżu Janki 31. 2 pokoje kawalerskie potrzebne samotnemu. Pożądanie niekrajujące wejście częściowe umebłowana w środku. Zgłoszenia ul. Ostrobramska 7, Spółka Parcelacyjna tel. 5-45.

OPONY i DĘTKI MICHÉLIN akcesoria samochodowe na składzie. Dogodne warunki. Najlepsze towary. Najniższe ceny. J. Włodawski WILNO Baksza 4. Tel. 631.

Poszukuję stacji dla ucznia. Dowiedzieć się Mickiewicza 42 m. 11 codziennie od 10—2.

Uwaga! Najtańszym opalem jest Węgiel. Węgiel najlepszego gatunku do jednej tony z dostawą poleca M. DEULL Jagiellońska 3, m. 6 telefon 811.

Dr. MED. A. Mańkowski choroby skórne weneryczne. Ordynuje od 5—7. 3-go maja 15. W.Z.P. Nr 43.

Szafa SPRZEDAĆ do ubrania i bielizny, z lustrem, duża, dobowy, wypobawanej całości, w dobrym stanie, za 125 zł. Biskupia 12 „Ermitaż” Pokój 5.

Ważne ogłoszenie. W dniu 27 maja 1925 roku postanowił:

OBWIESZCZENIE.

Sąd Okręgowy w Wilnie. I Wydział Cywilny, obwieszcza, że na żądanie Wileńskiego Banku Ziemińskiego, decyzją z dnia 27 maja 1925 roku postanowił:

1) Wzbronić dokonywania jakichkolwiek transakcji, oraz wypłat z następujących tytułów na okaziciela i kuponów od nich niżej wyszczególnionych, a mianowicie: Akcje Wileńskiego Banku Ziemińskiego po 1250 rubli nominalnych 1-jej emisji Nr. Nr. 1236—1290, od 1336—1340 do 1351—1355, 1396—1400, od 1451—1455 do 1521—1525, 1531—1535, od 1541—1545 do 1901—1905, od 1911—1915 do 1931—1935, od 1936—1940 do 1976—1980, od 1986—1990 do 2036—2040, od 2071—2075 do 2076—2080, od 2166—2170 do 2211—2215, od 2241—2245 do 2246—2250; 2-jej emisji od 2416—2420 do 2421—2425, od 2511—2515 do 2521—2525, od 2546—2550 do 2551—2555, 2561—2565, od 2571—2575 do 2591—2595, od 2601—2605 do 2606—2610, od 2621—2625 do 2626—2630, 2636—2640 do 2656—2660, od 2666—2670 do 2706—2710, od 2716—2720 do 2741—2745, od 2756—2760 do 2761—2765, od 2806—2810 do 2816—2820, od 2826—2830 do 2831—2835, od 2871—2875 do 2876—2880, 2886—2890, 3001—3005, 3026—3030, od 3046—3050 do 3126—3130, 3131—3135, 3161—3165, od 3176—3180 do 3191—3195; 3-jej emisji 3201—3205, 3211—3215, 3331—3335, 3386—3390, 3431—3435, 3461—3465, od 3471—3475 do 3476—3480, od 3506—3510 do 3526—3530, 3551—3555, 3596—3600, 3621—3625, 3646—3650, 3656—3660, od 3676—3680 do 3686—3690, od 3696—3700 do 3706—3710, od 3716—3720 do 3731—3735, 3741—3745, od 3756—3760 do 3766—3770, od 3776—3780 do 3796—3800, od 3806—3810 do 3811—3815, od 3821—3825 do 3836—3840, od 3841—3845 do 3911—3915, 3976—3980, od 3986—3990 do 3996—4000; 4-jej emisji 4136—4140, od 4186—4190 do 4191—4195, 4246—4250, od 4291—4295 do 4301—4305, od 4311—4315 do 4416—4420, od 4431—4435 do 4441—4445, od 4446—4450 do 4451—4455, od 4451—4465 do 4471—4475, 4491—4495; 5-jej emisji 4741—4745, 4801—4805, od 4851—4855 do 4901—4905, od 4911—4915 do 4916—4920, 4926—4930, od 4931—4935 do 4986—4990, od 5011—5015, od 5031—5035, od 5086—5090 do 5101—5105, od 5136—5140 do 5141—5145, od 5156—5160 do 5161—5165, od 5186—5190 do 5196—5200, 5206—5210, od 5236—5240 do 5246—5250, od 5256—5260 do 5276—5280, od 5306—5310 do 5316—5320, 5326—5330, 5336—5340, od 5391—5395 do 5406—5410, 5421—5425, od 5496—5500 do 5516—5520, 5576—5580, od 5596—5600 do 5601

9265, 9276-9280, 9288-9290, od 9306-9310 do 9326-9330, 9336-9340, 9346-9350, 9376-9380, od 9391-9395 do 9411-9415, 9421-9425, 9431-9435, od 9446-9450 do 9451-9455, od 9466-9470 do 9471-9475, od 9486-9490 do 9491-9495, oraz kupony od tych akcji na dywidendę za 1916 rok; 11-ej emisji Nr. 9556-9560 z talonem bez kuponów; 11-ej emisji Nr. 9571-9575 do 9581-9585, od 9591-9595 do 9606-9610, 9656-9660, od 9711-9715 do 9726-9730, 9756-9760, 9771-9775, od 9781-9785 do 9786-9790, od 9856-9860 do 9861-9865, 9896-9900, 9921-9925, od 9936-9940 do 9951-9955, od 9966-9970 do 9971-9975, 9996-10000, 10016-10020, 10026-10030, od 10091-10095 do 1036-1040, od 1061-1065 do 1066-1070, od 1071-1075 do 1076-1080, od 1081-1085 do 1086-1090, od 1091-1095 do 1096-1100, od 1101-1105 do 1106-1110, od 1111-1115 do 1116-1120, od 1121-1125 do 1126-1130, od 1131-1135 do 1136-1140, od 1141-1145 do 1146-1150, od 1151-1155 do 1156-1160, od 1161-1165 do 1166-1170, od 1171-1175 do 1176-1180, od 1181-1185 do 1186-1190, od 1191-1195 do 1196-1200, od 1201-1205 do 1206-1210, od 1211-1215 do 1216-1220, od 1221-1225 do 1226-1230, od 1231-1235 do 1236-1240, od 1241-1245 do 1246-1250, od 1251-1255 do 1256-1260, od 1261-1265 do 1266-1270, od 1271-1275 do 1276-1280, od 1281-1285 do 1286-1290, od 1291-1295 do 1296-1300, od 1301-1305 do 1306-1310, od 1311-1315 do 1316-1320, od 1321-1325 do 1326-1330, od 1331-1335 do 1336-1340, od 1341-1345 do 1346-1350, od 1351-1355 do 1356-1360, od 1361-1365 do 1366-1370, od 1371-1375 do 1376-1380, od 1381-1385 do 1386-1390, od 1391-1395 do 1396-1400, od 1401-1405 do 1406-1410, od 1411-1415 do 1416-1420, od 1421-1425 do 1426-1430, od 1431-1435 do 1436-1440, od 1441-1445 do 1446-1450, od 1451-1455 do 1456-1460, od 1461-1465 do 1466-1470, od 1471-1475 do 1476-1480, od 1481-1485 do 1486-1490, od 1491-1495 do 1496-1500, od 1501-1505 do 1506-1510, od 1511-1515 do 1516-1520, od 1521-1525 do 1526-1530, od 1531-1535 do 1536-1540, od 1541-1545 do 1546-1550, od 1551-1555 do 1556-1560, od 1561-1565 do 1566-1570, od 1571-1575 do 1576-1580, od 1581-1585 do 1586-1590, od 1591-1595 do 1596-1600, od 1601-1605 do 1606-1610, od 1611-1615 do 1616-1620, od 1621-1625 do 1626-1630, od 1631-1635 do 1636-1640, od 1641-1645 do 1646-1650, od 1651-1655 do 1656-1660, od 1661-1665 do 1666-1670, od 1671-1675 do 1676-1680, od 1681-1685 do 1686-1690, od 1691-1695 do 1696-1700, od 1701-1705 do 1706-1710, od 1711-1715 do 1716-1720, od 1721-1725 do 1726-1730, od 1731-1735 do 1736-1740, od 1741-1745 do 1746-1750, od 1751-1755 do 1756-1760, od 1761-1765 do 1766-1770, od 1771-1775 do 1776-1780, od 1781-1785 do 1786-1790, od 1791-1795 do 1796-1800, od 1801-1805 do 1806-1810, od 1811-1815 do 1816-1820, od 1821-1825 do 1826-1830, od 1831-1835 do 1836-1840, od 1841-1845 do 1846-1850, od 1851-1855 do 1856-1860, od 1861-1865 do 1866-1870, od 1871-1875 do 1876-1880, od 1881-1885 do 1886-1890, od 1891-1895 do 1896-1900, od 1901-1905 do 1906-1910, od 1911-1915 do 1916-1920, od 1921-1925 do 1926-1930, od 1931-1935 do 1936-1940, od 1941-1945 do 1946-1950, od 1951-1955 do 1956-1960, od 1961-1965 do 1966-1970, od 1971-1975 do 1976-1980, od 1981-1985 do 1986-1990, od 1991-1995 do 1996-2000, od 2001-2005 do 2006-2010, od 2011-2015 do 2016-2020, od 2021-2025 do 2026-2030, od 2031-2035 do 2036-2040, od 2041-2045 do 2046-2050, od 2051-2055 do 2056-2060, od 2061-2065 do 2066-2070, od 2071-2075 do 2076-2080, od 2081-2085 do 2086-2090, od 2091-2095 do 2096-2100, od 2101-2105 do 2106-2110, od 2111-2115 do 2116-2120, od 2121-2125 do 2126-2130, od 2131-2135 do 2136-2140, od 2141-2145 do 2146-2150, od 2151-2155 do 2156-2160, 2166-2170, 2176-2180, 2186-2190, 2196-2200, 2206-2210, 2216-2220, 2226-2230, 2236-2240, 2246-2250, 2256-2260, 2266-2270, 2276-2280, 2286-2290, 2296-2300, 2306-2310, 2316-2320, 2326-2330, 2336-2340, 2346-2350, 2356-2360, 2366-2370, 2376-2380, 2386-2390, 2396-2400, 2406-2410, 2416-2420, 2426-2430, 2436-2440, 2446-2450, 2456-2460, 2466-2470, 2476-2480, 2486-2490, 2496-2500, 2506-2510, 2516-2520, 2526-2530, 2536-2540, 2546-2550, 2556-2560, 2566-2570, 2576-2580, 2586-2590, 2596-2600, 2606-2610, 2616-2620, 2626-2630, 2636-2640, 2646-2650, 2656-2660, 2666-2670, 2676-2680, 2686-2690, 2696-2700, 2706-2710, 2716-2720, 2726-2730, 2736-2740, 2746-2750, 2756-2760, 2766-2770, 2776-2780, 2786-2790, 2796-2800, 2806-2810, 2816-2820, 2826-2830, 2836-2840, 2846-2850, 2856-2860, 2866-2870, 2876-2880, 2886-2890, 2896-2900, 2906-2910, 2916-2920, 2926-2930, 2936-2940, 2946-2950, 2956-2960, 2966-2970, 2976-2980, 2986-2990, 2996-3000, 3006-3010, 3016-3020, 3026-3030, 3036-3040, 3046-3050, 3056-3060, 3066-3070, 3076-3080, 3086-3090, 3096-3100, 3106-3110, 3116-3120, 3126-3130, 3136-3140, 3146-3150, 3156-3160, 3166-3170, 3176-3180, 3186-3190, 3196-3200, 3206-3210, 3216-3220, 3226-3230, 3236-3240, 3246-3250, 3256-3260, 3266-3270, 3276-3280, 3286-3290, 3296-3300, 3306-3310, 3316-3320, 3326-3330, 3336-3340, 3346-3350, 3356-3360, 3366-3370, 3376-3380, 3386-3390, 3396-3400, 3406-3410, 3416-3420, 3426-3430, 3436-3440, 3446-3450, 3456-3460, 3466-3470, 3476-3480, 3486-3490, 3496-3500, 3506-3510, 3516-3520, 3526-3530, 3536-3540, 3546-3550, 3556-3560, 3566-3570, 3576-3580, 3586-3590, 3596-3600, 3606-3610, 3616-3620, 3626-3630, 3636-3640, 3646-3650, 3656-3660, 3666-3670, 3676-3680, 3686-3690, 3696-3700, 3706-3710, 3716-3720, 3726-3730, 3736-3740, 3746-3750, 3756-3760, 3766-3770, 3776-3780, 3786-3790, 3796-3800, 3806-3810, 3816-3820, 3826-3830, 3836-3840, 3846-3850, 3856-3860, 3866-3870, 3876-3880, 3886-3890, 3896-3900, 3906-3910, 3916-3920, 3926-3930, 3936-3940, 3946-3950, 3956-3960, 3966-3970, 3976-3980, 3986-3990, 3996-4000, 4006-4010, 4016-4020, 4026-4030, 4036-4040, 4046-4050, 4056-4060, 4066-4070, 4076-4080, 4086-4090, 4096-4100, 4106-4110, 4116-4120, 4126-4130, 4136-4140, 4146-4150, 4156-4160, 4166-4170, 4176-4180, 4186-4190, 4196-4200, 4206-4210, 4216-4220, 4226-4230, 4236-4240, 4246-4250, 4256-4260, 4266-4270, 4276-4280, 4286-4290, 4296-4300, 4306-4310, 4316-4320, 4326-4330, 4336-4340, 4346-4350, 4356-4360, 4366-4370, 4376-4380, 4386-4390, 4396-4400, 4406-4410, 4416-4420, 4426-4430, 4436-4440, 4446-4450, 4456-4460, 4466-4470, 4476-4480, 4486-4490, 4496-4500, 4506-4510, 4516-4520, 4526-4530, 4536-4540, 4546-4550, 4556-4560, 4566-4570, 4576-4580, 4586-4590, 4596-4600, 4606-4610, 4616-4620, 4626-4630, 4636-4640, 4646-4650, 4656-4660, 4666-4670, 4676-4680, 4686-4690, 4696-4700, 4706-4710, 4716-4720, 4726-4730, 4736-4740, 4746-4750, 4756-4760, 4766-4770, 4776-4780, 4786-4790, 4796-4800, 4806-4810, 4816-4820, 4826-4830, 4836-4840, 4846-4850, 4856-4860, 4866-4870, 4876-4880, 4886-4890, 4896-4900, 4906-4910, 4916-4920, 4926-4930, 4936-4940, 4946-4950, 4956-4960, 4966-4970, 4976-4980, 4986-4990, 4996-5000, 5006-5010, 5016-5020, 5026-5030, 5036-5040, 5046-5050, 5056-5060, 5066-5070, 5076-5080, 5086-5090, 5096-5100, 5106-5110, 5116-5120, 5126-5130, 5136-5140, 5146-5150, 5156-5160, 5166-5170, 5176-5180, 5186-5190, 5196-5200, 5206-5210, 5216-5220, 5226-5230, 5236-5240, 5246-5250, 5256-5260, 5266-5270, 5276-5280, 5286-5290, 5296-5300, 5306-5310, 5316-5320, 5326-5330, 5336-5340, 5346-5350, 5356-5360, 5366-5370, 5376-5380, 5386-5390, 5396-5400, 5406-5410, 5416-5420, 5426-5430, 5436-5440, 5446-5450, 5456-5460, 5466-5470, 5476-5480, 5486-5490, 5496-5500, 5506-5510, 5516-5520, 5526-5530, 5536-5540, 5546-5550, 5556-5560, 5566-5570, 5576-5580, 5586-5590, 5596-5600, 5606-5610, 5616-5620, 5626-5630, 5636-5640, 5646-5650, 5656-5660, 5666-5670, 5676-5680, 5686-5690, 5696-5700, 5706-5710, 5716-5720, 5726-5730, 5736-5740, 5746-5750, 5756-5760, 5766-5770, 5776-5780, 5786-5790, 5796-5800, 5806-5810, 5816-5820, 5826-5830, 5836-5840, 5846-5850, 5856-5860, 5866-5870, 5876-5880, 5886-5890, 5896-5900, 5906-5910, 5916-5920, 5926-5930, 5936-5940, 5946-5950, 5956-5960, 5966-5970, 5976-5980, 5986-5990, 5996-6000, 6006-6010, 6016-6020, 6026-6030, 6036-6040, 6046-6050, 6056-6060, 6066-6070, 6076-6080, 6086-6090, 6096-6100, 6106-6110, 6116-6120, 6126-6130, 6136-6140, 6146-6150, 6156-6160, 6166-6170, 6176-6180, 6186-6190, 6196-6200, 6206-6210, 6216-6220, 6226-6230, 6236-6240, 6246-6250, 6256-6260, 6266-6270, 6276-6280, 6286-6290, 6296-6300, 6306-6310, 6316-6320, 6326-6330, 6336-6340, 6346-6350, 6356-6360, 6366-6370, 6376-6380, 6386-6390, 6396-6400, 6406-6410, 6416-6420, 6426-6430, 6436-6440, 6446-6450, 6456-6460, 6466-6470, 6476-6480, 6486-6490, 6496-6500, 6506-6510, 6516-6520, 6526-6530, 6536-6540, 6546-6550, 6556-6560, 6566-6570, 6576-6580, 6586-6590, 6596-6600, 6606-6610, 6616-6620, 6626-6630, 6636-6640, 6646-6650, 6656-6660, 6666-6670, 6676-6680, 6686-6690, 6696-6700, 6706-6710, 6716-6720, 6726-6730, 6736-6740, 6746-6750, 6756-6760, 6766-6770, 6776-6780, 6786-6790, 6796-6800, 6806-6810, 6816-6820, 6826-6830, 6836-6840, 6846-6850, 6856-6860, 6866-6870, 6876-6880, 6886-6890, 6896-6900, 6906-6910, 6916-6920, 6926-6930, 6936-6940, 6946-6950, 6956-6960, 6966-6970, 6976-6980, 6986-6990, 6996-7000, 7006-7010, 7016-7020, 7026-7030, 7036-7040, 7046-7050, 7056-7060, 7066-7070, 7076-7080, 7086-7090, 7096-7100, 7106-7110, 7116-7120, 7126-7130, 7136-7140, 7146-7150, 7156-7160, 7166-7170, 7176-7180, 7186-7190, 7196-7200, 7206-7210, 7216-7220, 7226-7230, 7236-7240, 7246-7250, 7256-7260, 7266-7270, 7276-7280, 7286-7290, 7296-7300, 7306-7310, 7316-7320, 7326-7330, 7336-7340, 7346-7350, 7356-7360, 7366-7370, 7376-7380, 7386-7390, 7396-7400, 7406-7410, 7416-7420, 7426-7430, 7436-7440, 7446-7450, 7456-7460, 7466-7470, 7476-7480, 7486-7490, 7496-7500, 7506-7510, 7516-7520, 7526-7530, 7536-7540, 7546-7550, 7556-7560, 7566-7570, 7576-7580, 7586-7590, 7596-7600, 7606-7610, 7616-7620, 7626-7630, 7636-7640, 7646-7650, 7656-7660, 7666-7670, 7676-7680, 7686-7690, 7696-7700, 7706-7710, 7716-7720, 7726-7730, 7736-7740, 7746-7750, 7756-7760, 7766-7770, 7776-7780, 7786-7790, 7796-7800, 7806-7810, 7816-7820, 7826-7830, 7836-7840, 7846-7850, 7856-7860, 7866-7870, 7876-7880, 7886-7890, 7896-7900, 7906-7910, 7916-7920, 7926-7930, 7936-7940, 7946-7950, 7956-7960, 7966-7970, 7976-7980, 7986-7990, 7996-8000, 8006-8010, 8016-8020, 8026-8030, 8036-8040, 8046-8050, 8056-8060, 8066-8070, 8076-8080, 8086-8090, 8096-8100, 8106-8110, 8116-8120, 8126-8130, 8136-8140, 8146-8150, 8156-8160, 8166-8170, 8176-8180, 8186-8190, 8196-8200, 8206-8210, 8216-8220, 8226-8230, 8236-8240, 8246-8250, 8256-8260, 8266-8270, 8276-8280, 8286-8290, 8296-8300, 8306-8310, 8316-8320, 8326-8330, 8336-8340, 8346-8350, 8356-8360, 8366-8370, 8376-8380, 8386-8390, 8396-8400, 8406-8410, 8416-8420, 8426-8430, 8436-8440, 8446-8450, 8456-8460, 8466-8470, 8476-8480, 8486-8490, 8496-8500, 8506-8510, 8516-8520, 8526-8530, 8536-8540, 8546-8550, 8556-8560, 8566-8570, 8576-8580, 8586-8590, 8596-8600, 8606-8610, 8616-8620, 8626-8630, 8636-8640, 8646-8650, 8656-8660, 8666-8670, 8676-8680, 8686-8690, 8696-8700, 8706-8710, 8716-8720, 8726-8730, 8736-8740, 8746-8750, 8756-8760, 8766-8770, 8776-8780, 8786-8790, 8796-8800, 8806-8810, 8816-8820, 8826-8830, 8836-8840, 8846-8850, 8856-8860, 8866-8870, 8876-8880, 8886-8890, 8896-8900, 8906-8910, 8916-8920, 8926-8930, 8936-8940, 8946-8950, 8956-8960, 8966-8970, 8976-8980, 8986-8990, 8996-9000, 9006-9010, 9016-9020, 9026-9030, 9036-9040, 9046-9050, 9056-9060, 9066-9070, 9076-9080, 9086-9090, 9096-9100, 9106-9110, 9116-9120, 9126-9130, 9136-9140, 9146-9150, 9156-9160, 9166-9170, 9176-9180, 9186-9190, 9196-9200, 9206-9210, 9216-9220, 9226-9230, 9236-9240, 9246-9250, 9256-9260, 9266-9270, 9276-9280, 9286-9290, 9296-9300, 9306-9310, 9316-9320, 9326-9330, 9336-9340, 9346-9350, 9356-9360, 9366-9370, 9376-9380, 9386-9390, 9396-9400, 9406-9410, 9416-9420, 9426-9430, 9436-9440, 9446-9450, 9456-9460, 9466-9470, 9476-9480, 9486-9490, 9496-9500, 9506-9510, 9516-9520, 9526-9530, 9536-9540, 9546-9550, 9556-9560, 9566-9570, 9576-9580, 9586-9590, 9596-9600, 9606-9610, 9616-9620, 9626-9630, 9636-9640, 9646-9650, 9656-9660, 9666-9670, 9676-9680, 9686-9690, 9696-9700, 9706-9710, 9716-9720, 9726-9730, 9736-9740, 9746-9750, 9756-9760, 9766-9770, 9776-9780, 9786-9790, 9796-9800, 9806-9810, 9816-9820, 9826-9830, 9836-9840, 9846-9850, 9856-9860, 9866-9870, 9876-9880, 9886-9890, 9896-9900, 9906-9910, 9916-9920, 9926-9930, 9936-9940, 9946-9950, 9956-9960, 9966-9970, 9976-9980, 9986-9990, 9996-10000, 10006-10010, 10016-10020, 10026-10030, 10036-10040, 10046-10050, 10056-10060, 10066-10070, 10076-10080, 10086-10090, 10096-10100, 10106-10110, 10116-10120, 10126-10130, 10136-10140, 10146-10150, 10156-10160, 10166-10170, 10176-10180, 10186-10190, 10196-10200, 10206-10210, 10216-10220, 10226-10230, 10236-10240, 10246-10250, 10256-10260, 10266-10270, 10276-10280, 10286-10290, 10296-10300, 10306-10310, 10316-10320, 10326-10330, 10336-10340, 10346-10350, 10356-10360, 10366-10370, 10376-10380, 10386-10390, 10396-10400, 10406-10410, 10416-10420, 10426-10430, 10436-10440, 10446-10450